

Република Србија
УСТАВНИ СУД

ПРЕГЛЕД
РАДА УСТАВНОГ СУДА
У 2011. ГОДИНИ

Београд, април 2012. године

ПРЕГЛЕД РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2011. ГОДИНИ¹

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Устав Републике Србије од 2006. године утврдио је положај Уставног суда као самосталног и независног државног органа који штити уставност и законитост и људска и мањинска права и слободе, а истовремено га сврстао међу уставне судове са најширом надлежношћу, не само у региону, него и шире у свету.

Такав положај у условима одвијања значајних друштвених промена упућује на посебну улогу Уставног суда, који је и током 2011. године настојао да својим деловањем обезбеди целовиту и делотворну уставносудску заштиту кроз све своје надлежности, а посебно у домену нормативноправне контроле и одлучивања по уставним жалбама, као најбројнијим предметима.

У вези са радом Суда у 2011. години треба посебно истаћи:

- велики број предмета у раду, као и велики број решених предмета укључујући знатан број решених старих предмета – из ранијих година, уз изражену тенденцију даљег прилива нових предмета,

- изузетно сложена уставноправна питања која су, као спорна, била разматрана у домену оцене уставности и законитости оспорених општих аката, а што је последица разумења и обима законодавне активности, као и широких овлашћења других државних органа и других субјеката којима је поверено вршење јавних овлашћења, у оквиру тога и доношење одређених прописа, у условима сложених друштвених односа у периоду транзиције и припрема за европске интеграције,

- све већи обим ангажовања Суда у поступцима одлучивања по уставним жалбама, као резултат раста поверења грађана и афирмације овог правног средства, а што је захтевало изналагање равнотеже између квалитативне и квантитативне димензије одлучивања, са крајњим исходом да се што потпуније заштите Уставом зајемчена права и што мањи број апликација нађе пред Европским судом за људска права;

- настојање и велики напор Суда да се у постојећем правном оквиру и објективним условима рада постигне оптимална ажурност у решавању предмета, у ком смислу су предузимане мере за унапређење унутрашње организације и метода рада, јачање стручног капацитета Стручне службе Суда њеним попуњавањем и облицима додатног стручног образовања службеника, обезбеђивањем просторних услова за рад и опремањем у складу са материјалним могућностима,

- унапређивање рада увођењем савремених технологија, што је резултирало процесом аутоматског завођења предмета и доделе предмета судијама, праћењем кретања предмета у свим фазама обраде и одлучивања, увођењем електронске седнице Суда, као и других тела Суда и могућностима за даљи развој праћења судске праксе и потпунијег информисања јавности о раду Суда и

- континуирану сарадњу и њен даљи развој са државним органима и научним установама у земљи, као и ширење облика међународне сарадње, како у оквиру Светске конференције уставног судства и других организација, тако и на нивоу билатералне сарадње са другим уставним судовима.

---

¹ Преглед рада је усвојен на 6. седници Уставног суда одржаној 5. априла 2012. године.

Почетком 2011. године започео је нови трогодишњи мандат председника и заменика председника Суда, а крајем године усвојене су измене и допуне Закона о Уставном суду.

Преглед рада Суда, сачињен је на основу одредаба члана 5. став 2. алинеја 2. и члана 103. Пословника о раду Уставног суда („Службени гласник РС“, бр. 24/08, 27/08 и 76/11). Он садржи податке о предметима о којима је Суд одлучивао, ставовима које је заузео у вези са питањима од посебног значаја у појединим областима уставносудске заштите, као и другим обављеним пословима, у складу са Уставом и законом.

РАД УСТАВНОГ СУДА У 2011. ГОДИНИ

I - ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ

У току 2011. године, у складу са прописаним поступцима, сви поднесци достављени Уставном суду су евидентирани и по њима формирано предмети, а периодичним плановима рада Суд је одређивао динамику разматрања предмета на седницама.

У току 2011. године укупан број предмета у раду Уставног суда био је 14009, од којих 1476 (10,54%) предмета са ознакама „ИУ“ до „ХУ“ и 12533 (89,46%) предмета са знаком „Уж“. У односу на претходну годину, повећање укупног броја предмета у раду износи 23%, обзиром да је у 2010. години у раду било 10807 предмета. Највеће повећање броја предмета остварено је у поступку по уставним жалбама и оно износи 44,52%.

Од поменутог укупног броја предмета у раду, из претходних година пренето је укупно 6331 предмета, од којих 785 предмета са класификационом ознаком „У“, затим 3117 предмета са класификационом ознаком „Уж“ и 50 предмета са знаком „Р“.

Током године примљено је нових 7691 предмета. Од тога је по уставним жалбама било 6928 предмета, а из других уставносудских надлежности 763. У поређењу са претходном 2010. годином, укупан број новопримљених предмета је већи за 474 или 5,87%. Од укупног броја новопримљених предмета највећи број предмета је из поступка по уставним жалбама. Тих предмета је примљено 1373 више у односу на претходну годину, што износи 24,71%. Предмета контроле уставности закона, односно уставности и/или законитости прописа и других општих аката било је 341, што је за 1 предмет више у односу на претходну годину. По жалбама судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције и жалби незабраних судија за прекршаје и лица која су први пут бирана за судије било је укупно 261 предмета. По захтевима за решавање сукоба надлежности Суд је поступао у 78 предмета, што је за 294 мање у односу на претходну годину у којој је било 372 предмета. Сви осталих предмета из надлежности Суда било је 83.

Током 2011. године Суд је одржано 47 редовних седница на којима је разматрано 3493 предмета. То је повећање од 263 предмета, односно 8%, посматрано у односу на претходну годину, када је разматрано 3230 предмета. Укупно је решено 3362 предмета, или 15% више у односу на 2010. годину, када је решено 2954 предмета. Закључно са 31. децембром 2011. године у Суду је остало нерешених укупно 10228 предмета, од којих 958 предмета нормативне контроле и других „У“ предмета и 9270 предмета по уставним жалбама.

Према појединим надлежностима Уставног суда, односно врстама поступака, број предмета у раду био је следећи:

„ИУ“ - предмета нормативне контроле (члан 167. став 1. тач. 1. до 5. Устава) укупно у раду било је 856. Током 2011. године примљено је 341 предмета. Решено је 247 предмета а остало нерешено 609 предмета;

„ШУ“ - предмета који се односе на решавање сукоба надлежности (члан 167. став 2. тач. 1. до 4. Устава) укупно у раду било је 145 предмета. Од тога је у 2011. години примљено 78 предмета, решено 92, а остало је нерешено 53 предмета;

„ВУ“ - предмета који се односе на одлучивање о изборним споровима за које законом није одређена надлежност судова (члан 167. став 2. тачка 5. Устава) у раду је било укупно 4 предмета, од којих је 1 примљен у 2011. години. Решена су 3 предмета доношењем закључака о одбацивању захтева због ненадлежности Суда;

„ВПУ“ - предмета који се односе на одлучивање о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице (члан 44. став 3, члан 55. став 4. и члан 167. став 3. Устава) укупно у раду било је 6 предмета. У 2011. години су примљена 2 предмета, а решена су 3 предмета, док су 3 предмета остала нерешена;

„ВПШУ“ – предмета који се односе на одлучивање по жалби против одлуке Високог савета судства о престанку судијске функције, и жалби против одлуке Државног већа тужиоца о престанку функције јавног тужиоца (члан 148. став 2, члан 155. и члан 161. став 4. Устава) укупно у раду било је 318 предмета. У 2011. години примљено 261 предмета, од којих је 40 предмета решено, а нерешено је укупно остало 278;

„ИХУ“ – предмета који се односе на одлучивање по жалби на појединачни акт или радњу државног органа или органа јединице локалне самоуправе којима се онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно локалне самоуправе (члан 187. став 1. и члан 193. став 1. Устава) укупно у раду је био 1 предмет, који није решен;

„ХУ“ – предмета који се односе на друге послове предвиђене Уставом и законом (члан 167. став 2. тачка 6. и став 4. и члан 186. Устава) у току 2011. године у раду је било 147 предмета. Примљено је 80 нових предмета, решено 133, а остало нерешено 13 предмета и

„Уж“ – предмета по уставним жалбама (члан 170. Устава) у раду је било укупно 12533 предмета. Од тога 6928 примљених у 2011. години. Решено је 2844, а нерешено је остало 9270 предмета.

У посматраном периоду у раду није било предмета из других надлежности Суда који се односе на: превентивну оцену уставности закона - члан 169. Устава (предмети „ПУ“); одлучивање о постојању повреде Устава у обављању функције председника Републике - члан 118. став 3. Устава (предмети „ИВУ“) и одлучивање по жалби на одлуку у вези са потврђивањем посланичких мандата - члан 101. став 5. Устава (предмети „ВИУ“).

Посматрано по начину одлучивања донето је 860 одлука. Од тог броја 41 одлука је донета у предметима са класификационом ознаком „У“, а 819 одлука по уставним жалбама. Решењем је окончано 2377 предмета. Од тога броја су 354 предмета су са класификационом ознаком „У“ и 2023 предмета по уставним жалбама. Закључком је окончано 121 предмет.

II - ПОСТУПАЊЕ СА СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА

Током 2011. године Суд је посебну пажњу посветио решавању старих предмета, од којих су најстарији потицали још из 2001. године. Тих предмета је, закључно са 2010. годином, било укупно 6265. Од тог броја 2 предмета су потицала из 2001. године; 2 из 2002, 6 из 2003, 5 из 2004, 8 из 2005, 14 из 2006, 12 из 2007, 242 из 2008, 1751 из 2009. и 4223 из 2010. године. У настојању да се ти предмети приоритетно реше Суд је поступао по истим у складу са кварталним плановима рада, чији су обавезност поштовале све судије. Тако установљени приоритети резултирали су коначним решавањем 2623 старих предмета. Од тог броја решена су 2 предмета из 2001. године, 5 из 2003, 2 из 2004, 3 из 2005, 8 из 2006, 9 из 2007, 227 из 2008, 1055 из 2009. и 1310 предмета из 2010. године. Тако је на крају

извештајног периода остало укупно нерешених старих предмета 3642, закључно са 2010. годином.

С тим у вези може се приметити да укупан број нерешених старих предмета закључно са 2009. годином износи 737 предмета, од затечених 2042 предмета. То значи да је од укупног броја нерешених предмета закључно са 2009. годином Суд успео да реши укупно 1378 предмета. Од предмета из тог периода и даље су нерешена 2 предмета из 2002. године, 1 из 2003, 3 из 2004, 5 из 2005, 6 из 2006, 9 из 2007, 13 из 2008. и 704. из 2009. године. Међутим, Суд је и у тим предметима активно поступао, због чега се њихово решење извесно може очекивати у првој половини 2012. године. Осим наведених предмета у решавању морају имају приоритет и остали нерешени предмети из 2010., а потом и 2011. године.

III – ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ

Законом о Уставном суду Закон о Уставном суду („Службени гласник Републике Србије“, бр. 109/07 и 99/11), одредбом члана 8. став 1. прописано је да се о питањима поступка пред Уставним судом која нису уређена тим законом сходно примењују одредбе одговарајућих процесних закона. Одредбама става 2. истог члана Закона прописано је да о питањима која нису уређена Законом о Уставном суду или одредбама процесних закона, Суд ће одлучити у сваком конкретном случају. Како у вези са поступањем Суда у оквиру надлежности суда утврђених Уставом од 2006. године и даље постоји потреба да се Суд, поводом појединих отворених уставноправних питања, одређује о начину поступања и одлучивања, Суд је и током 2011. године утврдио један број правних ставова.

а) Правни ставови

Уставни суд је, на основу члана 5. став 2. алинеја 13. Пословника о раду Уставног суда, утврдио следеће ставове:

1. Став Уставног суда који се односи на поступак испитивања уставне жалбе - достављање списка Републичком јавном тужилаштву по истеку рока у коме тај државни орган може да подигне захтев за заштиту законитости²

„Уставна жалба може се изјавити само против решења суда о одбацивању неблаговременог захтева за заштиту законитости који је, у складу са одредбом члана 418. Закона о парничном поступку, изјавила сама странка, а не и против обавештења Републичког јавног тужиоца странци да је тај орган, због протеча рока из члана 413. став 1. Закона о парничном поступку, услед недостављања списка од стране суда, онемогућен да поступи по предлогу странке за подизање захтева за заштиту законитости, јер странка има право да и у тој ситуацији, у наредном року од 30 дана по пријему обавештења и сама изјави захтев за заштиту законитости.“

2. Став Уставног суда у вези са поступањем по представци, жалби или уставној жалби изјављеној против одлуке, решења или закључка Уставног суда, утврђен 5. фебруара 2009. године, допуњен је ставом који се односи на могућност понављања поступка пред Уставним судом³

² Став утврђен на редовној седници Уставног суда одржаној 2. јуна 2011. године (Су број: I-335/1 –11)

³ Став утврђен на редовној седници Уставног суда одржаној 2. јуна 2011. године (Су број: I-335/2 –11)

„Изузетно, Уставни суд може преиспитати одлуку или решење донето по уставној жалби и након његовог отправљања из Суда, на начин и у поступку прописаном одредбом члана 91. Пословника о раду Уставног суда, уколико је одлука или решење засновано на очигледној грешци Суда, која се не може отклонити закључком о исправци.“

3. Став који се односи на рок застарелости за накнаду штете проузроковане кривичним делом⁴

„У случају када је штета проузрокована кривичним делом (члан 377. ЗОО), ако је за кривично гоњење предвиђен дужи рок застарелости од рокова прописаних чланом 376. Закона о облигационим односима, захтев за накнаду штете према сваком одговорном лицу, а не само штетнику, застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења само ако је правноснажном пресудом утврђено постојање кривичног дела и окривљени оглашен кривим за кривично дело. Прекид застаревања кривичног гоњења повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете.

Исти рок застарелости кривичног гоњења примењује се ако је кривични поступак обустављен, односно ако се није могао покренути зато што је окривљени умро или је душевно оболео, односно ако постоје друге околности које искључују кривично гоњење и одговорност окривљеног, као што су амнестија и помиловање.

У свим осталим случајевима примењује се општи рок застарелости потраживања из члана 376. Закона о облигационим односима.“

4. Став у поступку испитивања уставних жалби који се односи на дозвољеност ревизије⁵

„Када је за изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, меродавна је вредност означена у тужби.

Уколико у тужби није означена вредност предмета спора, меродавна је она вредност коју тужилац, било самоиницијативно или по налогу суда, значи до закључења главне расправе.

Уколико вредност предмета спора није опредељена у тужби ни до закључења главне расправе, а не може се утврдити ни применом одредаба чл. 28. до 33. Закона о парничном поступку, нити одредаба чл. 21. до 28. Закона о судским таксама, или ако до закључења главне расправе тужилац није означио вредност предмета спора или је суд није утврдио, ревизија се сматра дозвољеном, јер странка не може да сноси последице због пропуста суда да позове тужиоца да у примереном року определи вредност предмета спора.“

б) Нормативна делатност Суда

Уставни суд је у току 2011. године донео следеће опште акте:

- Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, на седници одржаној 14. јула 2011. године,

- Одлуку о изменама и допунама Одлуке о одређивању положаја и разврставању радних места и послова у Стручној служби Уставног суда, на седници одржаној 14. јула 2011. године,

⁴ Став утврђен на редовној седници Уставног суда одржаној 7. јула 2011. године (Су број: I-400/3 –11)

⁵ Став утврђен на редовној седници Уставног суда одржаној 7. јула 2011. године (Су број: I-400/4 –11)

- Одлуку о упућивању на додатно образовање државних службеника у Стручној служби Уставног суда, на седници одржаној 14. јула 2011. године,

- Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, на седници од 15. септембра 2011. године,

- Одлуку о изменама и допунама Пословника о раду Уставног суда, на седници одржаној 29. септембра 2011. године и

- Одлуку о нормативима за обраду предмета из уставносудске надлежности и о спровођењу прописаног поступка оцењивања државних службеника у Стручној служби Уставног суда, на седници одржаној 28. децембра 2011. године.

Суд је такође донео:

- План јавних набавки за 2011. годину, на седници 31. марта 2011. године, са допунама усвојеним на седници 14. априла 2011. године и

- Финансијски план Уставног суда за 2012. годину и Кадровски план Стручне службе Уставног суда за 2012. годину, на седници од 1. децембра 2011. године.

Поред усвојених општих и других аката, Суд је разматрао и поједина питања од начелног значаја за поступање Уставног суда и на седници одржаној 15. септембра 2011. године усвојио Информацију о аутоматском завођењу предмета и додели предмета судијама Уставног суда, а на седници 17. новембра 2011. године, полазећи од чињенице да је Суд оптерећен великим бројем предмета, усвојио обрасце решења о одбацивању уставних жалби, са циљем да се поступак испитивања процесних претпоставки рационализује и тиме обезбеде услови за ефикасније поступање Суда како у остваривању основне уставносудске надлежности, тако и пружању уставносудске заштите у случајевима повреде Уставом зајемчених права.

IV – РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ

1. Поступак за оцењивање уставности или законитости општих аката

1.1. Статистички показатељи рада на предметима

У 2011. години било је у раду укупно 856 предмета који носе ознаку IV, од којих је 516 пренетих из ранијих година, а 2011. године примљено 341. Од укупног броја предмета са ознаком IV решено је 247 предмета, а није решено 609 предмета. У 42 предмета Суд је одложио коначно одлучивање, ради прибављања допунских података и информација од значаја за одлучивање, ради даљег проучавања спорних питања на припремној седници, односно заузимања правних ставова Суда о одређеном спорном уставноправном питању које се поставило у односном предмету, због допуне образложења сагласно дискусији на седници или због одсуства судије известиоца.

Структура решених предмета према врсти оспорених аката у 2011. години је следећа: закони - решено је 119 предмета; међународни уговор - решен 1 предмет; уредбе и други акти Владе - решено је 13 предмета; акти министарстава и других републичких органа - решено је 19 предмета; општи акти органа аутономних покрајина - решено је 4 предмета; акти републичког фонда - решена су 2 предмета; општи акти органа локалне (општина и градова) и месних заједница – решен је 51 предмет; колективни уговори – решена су 4 предмета; акти привредних друштава – решен је 1 предмет; акти јавних служби (јавних предузећа и установа) – решено је 19 предмета; општи акти комора – 2 предмета и општи акти синдиката и удружења – 4 предмета.

Према врсти донетих аката Суда у разматраним предметима структура је следећа: донето је 37 одлука о утврђивању неуставности и/или незаконитости оспорених аката и 3 одлуке о одбијању предлога за утврђивање неуставности и незаконитости; 70 решења о неприхватању иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости, 32 решења о обустави поступка, 16 решења о покретању поступка за оцену уставности и законитости, 4 закључка о застајању са поступком, 5 закључака о окончању поступка, 115 закључака о одбацивању иницијатива, 29 закључака о достављању иницијатива, односно предлога на мишљење, односно одговор доносиоцу и 3 закључка о достављању обавештења Народној скупштини у смислу члана 105. Закона о Уставном суду.

Према врсти оспорених аката у предметима у којима су донете одлуке, стање је следеће: 9 одлука о утврђивању неуставности одредаба закона и 3 одлуке о одбијању предлога за оцењивање уставности закона, 1 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости општег акта Владе, 2 одлуке о утврђивању неуставности и незаконитости аката других републичких органа и организација, 12 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости општих аката јединица локалне и месне самоуправе, 10 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости општих аката привредних друштава, јавних служби, синдиката и удружења и 3 одлуке о утврђивању неуставности и незаконитости колективних уговора (укупно 40 одлука).

Уставни суд је поводом поднетих иницијатива за оцену уставности и законитости покренуо поступак у 17 предмета, од којих се 7 односило на законе, 2 на закључке Владе, 1 на одлуку АП Војводине, 4 на опште акте јединица локалне самоуправе, 1 на општи акт јавног предузећа, 1 општи акт установе и 1 предмет на колективни уговор.

По захтевима за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспореног општег акта Суд је у већем броју предмета одлучио одбацивањем захтева, јер је донета коначна одлука.

1.2. Оцена уставности и законитости, као и сагласности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права

Закони и други општи акти Народне скупштине

У предметима оцене уставности које је решавао у току 2011. године у којима су оспорени закони и други општи акти Народне скупштине, Уставни суд је донео: 9 одлука о утврђивању неуставности одредаба закона, 3 одлуке о одбијању предлога за утврђивање неуставности, односно несагласности са одредбама потврђених међународних уговора, 41 решење о неприхватању иницијатива, 9 решења о обустави поступка, 8 решења о одбацивању захтева, 42 закључка о одбацивању иницијатива и 2 закључка о окончању поступка.

Суд је донео следеће утврђујуће одлуке:

- Одлуком ИУ-117/2007 од 10. марта 2011. године Суд је утврдио да одредбе члана 8. став 10, члана 11а став 5, члана 11.б став 6. и члана 24. став 4. Закона о оружју и муницији ("Службени гласник РС", бр. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/03, 85/05 и 101/05) нису у сагласности са Уставом;

- Одлуком ИУз-95/2006 од 17. марта 2011. године Суд је утврдио да одредбе да одредбе члана 18. став 1. у делу који гласи: "сагласношћу власника и других посебних делова зграде којима припада више од половине укупне површине станова и других посебних делова зграде", члана 21. став 3. и члана 22. став 2. Закона о одржавању стамбених зграда ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 46/98 и 1/01), нису у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговорима;

- Одлуком IУз-42/2008 од 14. априла 2011. године Суд је утврдио да одредбе члана 84. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/2000, 69/02, 57/03, 72/03, 18/04, 85/05 и 101/05) нису у сагласности са Уставом;

- Одлуком IУз-198/2009 од 20. априла 2011. године Суд је утврдио да одредба члана 73. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 36/09) није у сагласности са Уставом;

- Одлуком IУз-231/2009 од 5. маја 2011. године Суд је утврдио да одредба члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС", број 71/09) у делу става 2. члана 14.б који је додат после члана 14. Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС", бр. 43/03 и 61/05) и одредбе члана 7. Закона о изменама и допунама Закона о јавном информисању нису у сагласности са Уставом;

- Одлуком IУз-1239/2010 од 7. јула 2011. године Суд је утврдио да одредба члана 29. став 3. Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС", број 53/10) није у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговором;

- Одлуком IУ-221/2001 од 14. јула 2011. године Суд је утврдио да одредба члана 2. став 1. Закона о једнократном порезу на екстра доходак и екстра имовину стечене искоришћавањем посебних погодности ("Службени гласник РС", број 36/2001) у делу који гласи: „до ступања на снагу овог закона“, није у сагласности са Уставом.;

- Одлуком IУз-61/2009 од 2. новембра 2011. године Суд је утврдио да одредба члана 14.а став 1. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06 и 65/06) у делу који гласи: "осим решавања стамбених потреба запослених, изабраних, именованих и постављених лица у складу са прописима који уређују становање и решавање стамбених потреба у државним органима и организацијама, органима и организацијама јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавним службама и код других корисника буџетских средстава", није у сагласности с Уставом;

- Одлуком IУз-1634/2010 од 22. децембра 2011. године утврдио да одредбе члана 6. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о судијама („Службени гласник РС“, број 101/10), у делу који гласи: „односно постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору или предлогу за избор појединог судије“, нису у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговором.

У три предмета Суд је одлуком одбио предлоге за утврђивање неуставности, односно несагласности са одредбама потврђених међународних уговора одредаба закона, и то:

- у предмету IУ-380/2005 - одредаба члана 32 став 4. и члана 43. став 4. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", број 76/05) – одлука од 2. јуна 2011. године,

- у предмету IУ-187/2005 - одредаба члана 6, члана 104. став 3, члана 118. тач. 5) и 6), члана 119. став 2, чл. 188, 197. и 198. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05) и члана 13. Закона о изменама и допунама Закона о раду ("Службени гласник РС", број 61/05) – одлука од 23. јуна 2011. године и

- у предмету IУз-357/2009 - одредаба члана 99. став 1, чл. 100. и 101. Закона о судијама ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 58/09, 104/09 и 101/10) – одлука од 14. јула 2011. године.

Уставни суд у 41 предмету није прихватио иницијативе, односно одбацио је захтеве за оцену уставности закона, односно за оцену сагласности одредаба појединих оспорених закона са међународним уговорима.

Суд је донео 7 решења о покретању поступка за оцену уставности, односно сагласности са потврђеним међународним уговором и то у предметима: IУз-3/2011 - одредбе члана 8. Закона о изменама и допунама Закона о Високом савету судства ("Службени гласник РС", број 101/10) - (седница од 10. фебруара 2011. године);

IУз-295/2009 - одредаба чл. 185. до 200. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09 и 81/09) – (седница од 3. марта 2011. године); IУз-1634/2010 - одредаба члана 2, члана 5. став 1. у делу који гласи: "које ће донети стални састав Високог савета судства" и чл. 6. и 7. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 101/10) – (седница од 10. марта 2011. године); IУз-1241/2010 - одредаба члана 48. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", број 129/07) – (седница од 5. маја 2011. године); IУз-33/2009 - Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96, 32/97 и 101/05) – (седница од 23. јуна 2011. године); IУз-61/2009 - одредбе члана 14а став 1. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06 и 65/06) у делу који гласи: „осим решавања стамбених потреба запослених, изабраних, именованих и постављених лица у складу са прописима који уређују становање и решавање стамбених потреба у државним органима и организацијама, органима и организацијама јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавним службама и код других корисника буџетских средстава" – (седница од 30. јуна 2011. године) и IУз-1633/2010 - одредбе члана 7. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 101/10) у делу који гласи: "односно постојања разлога који указују на повреду поступка у доношењу одлуке о избору појединог заменика јавног тужиоца или предлогу за избор појединог јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца" – (седница од 15. децембра 2011. године).

Међународни уговори

У предметима оцене уставности потврђених међународних уговора, Уставни суд је у једном предмету одлучио доношењем Решења IУм-165/2008 од 9. јуна 2011. године, којим није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 2. Закона о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране ("Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 83/08) у делу који се односи на одредбу члана 135. став 2. Споразума, јер је оценио да члан 2. Закона у оспореном делу, односно члан 135. став 2. Споразума који искључује примену Споразума на Косову није у супротности са Уставом, односно, да се садржином те одредбе ни на који начин не угрожава територијални интегритет Србије, нити се доводи у питање садашњи статус Косова и Метохије тако што се прејудуцира одређивање његовог коначног положаја, будући да је Косово и Метохија под међународном управом, у складу са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација од 10. јуна 1999. године. При одлучивању, Суд је имао у виду и то да оспорена одредба Закона уређује односе сагласно начелу "pacta sunt servanda" из члана 26. Бечке конвенције о уговорном праву из чијег правног значења произилази да сваки уговор на снази везује чланице које треба да га извршавају у доброј намери. Суд је одбацио иницијативу за оцену уставности одредаба члана 33. ст. 1. и 4, члана 49. став 2, члана 53. став 5. под б, члана 74. став 1. и члана 109. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, као једне стране и Републике Србије, као друге стране ("Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 83/08), јер је оценио да разлози оспоравања немају значење уставноправних разлога довољних за поступање по иницијативи.

Уредбе и други акти Владе

У предметима оцене уставности и законитости уредби и других аката Владе, Уставни суд је донео: 1 одлуку о утврђивању неуставности, односно незаконитости, 8 решења о

неприхватању иницијатива, 4 решења о обустави поступка и 1 закључак о одбацивању иницијативе.

У предмету IУп-134/2009 Суд је 14. јула 2011. године донео одлуку којом је утврдио да Уредба о Регистру пољопривредних газдинстава ("Службени гласник РС", број 119/08, 21/09 и 36/09) у време важења није била у сагласности са Уставом; Суд је оценио да је Влада прекорачила своја овлашћења приликом доношења оспорене Уредбе, јер је уредбом изворно уредила поједина питања која су у домену законодавне власти, чиме је повређено начело поделе власти из члана 4. став 2. Устава, одредба члана 99. став 1. тачка 7. Устава која утврђује надлежност Народне скупштине за доношење закона и других општих аката из надлежности Републике Србије, као и одредба члана 123. тачка 3. Устава која утврђује да Влада доноси уредбе и друге опште акте ради извршења закона.

Уставни суд је обуставио поступак за оцену уставности и законитости: у предмету IУп-21/2009 - одредаба члана 2. став 2, члана 6. став 1. тачка 1), чл. 12 до 14. и чл. 48а, 48б и 48в Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/02, 76/02, 125/03, 88/04, 68/06, 10/07 и 107/07) и члана 9. Уредбе о изменама и допунама наведене Уредбе („Службени гласник РС“, број 68/09); у предмету IУ-66/2001 - Уредбе о посебним условима и начину увоза, прераде, дистрибуције и промета нафте, односно нафтних деривата ("Службени гласник РС", бр. 16/01, 23/01, 28/02 и 54/02); у предмету IУо-219/2009 - Одлуке о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе ("Службени гласник РС", број 53/06) и у предмету IУп-288/2009 - Закључка Владе 05 број: 43-6256/09-001 од 2. октобра 2009. године.

Суд је донео 2 решења о покретању поступка за оцену уставности и законитости општих аката Владе и то: Закључка Владе 05 број 120-4978/10 од 6 јула 2010. године - у предмету IУо-1177/2010, на седници од 14. јула 2011. године и Закључка Владе, 05 број: 113-1041/2010-4 од 17. фебруара 2010. године – у предмету IУп-288/2009, на седници од 10. новембра 2011. године.

Прописи и други општи акти министарстава и других републичких органа и организација

У предметима у којима је одлучивао о уставности и законитости општих аката републичких органа и организација, Уставни суд је донео 2 одлуке, 4 решења о неприхватању иницијатива и 12 закључака о одбацивању иницијатива и 1 решење о обустављању поступка.

Донете одлуке су следеће:

- у предмету IУо-1258/2010 Суд је 5. маја 2011. године утврдио да одредба члана 14. тачка 22. Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Основном суду у Ваљеву број I Су. 9/10-3 од 20. маја 2010. године, којом је систематизовано радно место шефа рачуноводства, није у сагласности са Уставом и законом. Суд је одбацио иницијативу за оцену уставности и законитости одредбе члана 8. тачка 8) Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места Општинском суду у Осечини број: I Су. 9/06-4 од 21. јуна 2006. године и иницијативу за оцену уставности и законитости одредаба члана 14. тачка 22. Привременог Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Основном суду у Ваљеву број: 110-00-00079/2009-03 од 7. октобра 2009. године, због истека рока из члана 168. став 5. Устава, у којем се може захтевати оцена општег правног акта који је престао да важи, а

- у предмету IУо-93/2009 Суд је 24. новембра 2011. године утврдио да одредба члана 123. Правилника о организацији и систематизацији послова у Националној служби за

запошљавање број 0092-110-23/2008 од 4. септембра 2008. године, са изменама и допунама број 0011-110-5/2008 од 5. децембра 2008. године, није у сагласности са Уставом и обуставио поступак за утврђивање незаконитости наведеног Правилника.

Општи акти органа аутономних покрајина

Суд је решио 5 предмета у којима су оспорени акти аутономних покрајина и то доношењем 2 решења о неприхватању иницијатива, 1 решења о обустави поступка и 2 закључка о одбацивању иницијатива.

Решењем је обустављен поступак за оцену уставности и законитости одредбе члана 2. став 5. у делу који гласи: „На захтев запосленог легитимација се истовремено са српским језиком исписаним ћириличним писмом може издати и на латиничном писму...“ Одлуке о изменама и допунама Одлуке о идентификационој легитимацији („Службени лист АП Војводине“, број 4/04) – у предмету ГУ-165/2005 од 7. априла 2011. године.

На седници одржаној 15. децембра 2011. године Суд је у предмету ГУа-2/2009 покренуо поступак за оцену уставности Одлуке о покрајинским службеницима („Службени лист АПВ“, бр. 5/07 и 8/07).

Општи акти органа локалне самоуправе и месне самоуправе

У поступцима пред Уставним судом у великом броју предмета тражена је оцена уставности и законитости општих аката чији доносиоци су органи јединица локалне самоуправе, а у појединим и месне самоуправе. Од разматраних и решених 50 предмета, Суд је у 47 предмета одлучивао о законитости одредаба аката органа општина и градова, а у 3 предмета о законитости аката месне самоуправе.

Оспорени акти, посматрано по областима, односили су се на: комуналне делатности (11), уређење простора и урбанистичко планирање (10), локалне таксе и накнаде (10), паркирање (4), стамбена питања (3), пољопривредно и грађевинско земљиште (2), заштиту животне средине (1), промет производа (1), месни самодопринос (1) и друге области (9).

У наведеним предметима Суд је донео 12 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости одредаба оспорених општих аката, 9 решења о неприхватању иницијатива, 4 решења о обустави поступка и 25 закључака о одбацивању иницијатива због недостатка процесних претпоставки.

Одлуке којима је Суд утврдио неуставност и незаконитост одредаба општих аката јединица локалне самоуправе су:

- Одлука ГУл-183/2008 од 24. фебруара 2011. године ("Службени гласник РС", број 48/11), којом је утврђено да да Одлука Општинског већа општине Шид о платама, накнадама и осталим примањима председника и заменика председника месних управа број 120-8/05-01 од 25. марта 2005. године није у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-333/2009 од 17. марта 2011. године ("Службени гласник РС", број 27/11), којом је утврђено да одредбе Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени гласник општине Ваљево", бр. 3/03-пречишћен текст, 1/06, 2/06, 22/07 и "Службени гласник града Ваљево", број 13/09) и то: члан 2. став 1. у делу који гласи: "осим земљишта које служи за јавну употребу и земљишта на коме се налазе пословни објекти старих заната" и ст. 2, 3. и 4, члан 3. став 2. у делу који гласи: "стамбеног, производног, односно пословног простора и помоћног простора", члан 4, члан 5. став 2. у делу који гласи: "за стамбени и други простор, за производни простор, за пословни простор, за помоћни простор", члан 7, члан 8. став 1. у делу који гласи: "стамбеног простора" и став 2. у делу који гласи: "за стамбени простор", члан 9. став 2. у делу који гласи: "за стамбени простор" и у

делу који се односи на прве три алинеје, члан 10. и члан 11, нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУо-783/2010 од 31. марта 2011. године ("Службени гласник РС", број 30/11), којом је утврђено да Одлука о забрани продаје алкохолних пића у трговинским објектима на територији града Новог Сада („Службени лист града Новог Сада“, број 48/09), није у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУо-1230/2010 (и ГУо-1249/2010) од 12. маја 2011. године ("Службени гласник РС", број 49/11), којом је утврђено да Правилник о коришћењу јавних паркиралишта и уклањању непрописно паркираних возила ("Службени лист општине Кикинда", број 10/10), у време важења није био у сагласности с Уставом и законом и одбачен захтев за "обуставу извршења члана 24. */наведеног/* Правилника";

- Одлука ГУо-937/2010 од 8. септембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 79/11), којом је утврђено да одредбе члана 8. Одлуке о условима и начину поверавања права коришћења природног лековитог фактора у Сокобањи ("Службени лист општине Сокобања", број 13/09) и члана 1. став 1. алинеје 8. и 9. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о условима и начину поверавања права коришћења природног лековитог фактора у Сокобањи I бр. 011-17/2010 од 29. марта 2010. године, које је донела Скупштина општине Сокобања, нису у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУл-16/2009 (и 91/2009) од 27. октобра 2011. године ("Службени гласник РС", број 92/11), којом је утврђено да одредбе члана 21. и одредба члана 21д тачка б) у делу који гласи: "и доплатну карту", Одлуке о јавним паркиралиштима ("Службени лист општине Суботица", бр. 12/05 и 3/08) нису у сагласности с Уставом и законом, обустављен поступак за оцену уставности и законитости одредаба члана 12. став 2, члана 17. став 1, члана 18. тачка а) и члана 21д тачка б) у преосталом делу, Одлуке и одбачена иницијатива за оцену уставности и законитости Ценовника ЈКП "Паркинг" Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 24/08);

- Одлука ГУл-202/2009 од 27. октобра 2011. године ("Службени гласник РС", број 89/11), којом је утврђено да Правилник о исплати трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада Општинске управе Чока број 01-031-5/2009-54 од 29. јула 2009. године није у сагласности са Уставом и законом;

- Одлука ГУо-47/2011 од 10. новембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 91/11), којом је утврђено да Правилник о критеријумима за расподелу станова солидарне стамбене изградње општине Лучани буџетским корисницима, број 06-57/10-01, који је донело Општинско веће општине Лучани на седници одржаној 17. децембра 2010. године, није у сагласности са Уставом и законом и одбачен захтев за обуставу извршења аката, односно радњи предузетих на основу Правилника;

- Одлука ГУл-101/2008 од 24. новембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 99/11), којом је утврђено да одредбе члана 20. Одлуке о јавним паркиралиштима („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 7/04 и 5/06) у време важења нису биле у сагласности с Уставом и законом; обустављен поступак за оцену уставности и законитости одредаба члана 10. став 2, члана 14. ст. 1. и 2. и члана 15. тачка 1. Одлуке; одбачен „захтев за застој у поступку, по Решењу Уставног суда број: ГУ л 101/2008 од 17. марта 2010. године“; одбачена иницијатива за оцену уставности и законитости „одлука о утврђивању цене паркирања“ и одбачен захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи донетих или предузетих на основу Одлуке;

- Одлука ГУл-362/2009 од 22. децембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 13/12), којом је утврђено да одредбе члана 37. Одлуке о водоводу и канализацији („Службени гласник града Ваљева“, број 6/09), нису у сагласности с Уставом и законом и одбачен захтев за „обуставу извршења“ члана 37. Одлуке;

- Одлука ГУл-322/2009 од 10. фебруара 2011. године ("Службени гласник РС", број 21/11), којом је утврђено да Одлука о увођењу самодоприноса за подручје месне заједнице Златибор („Општински службени гласник“, број 8/06) није у сагласности са Уставом и законом и

- Одлука ГУо-368/2009 од 7. априла 2011. године ("Службени гласник РС", број 46/11), којом је утврђено да Одлука којом се уређују услови, начин одлучивања, поступак и висина накнаде за опсецање и давање на коришћење гробних места на сеоском гробљу у Суботици, коју је донео Савет Месне заједнице Суботица, општина Свилајнац, 6. децембра 2009. године, није у сагласности са Уставом и законом;

Суд је донео и 4 решења о покретању поступка:

- за оцену законитости Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени гласник општине Рашка", број 93/08), које је достављено Скупштини општине Рашка, ради давања одговора (предмет ГУл-224/2009);

- за оцену уставности и законитости одредаба чл. 4, 5. и 8. Одлуке о видео надзору града Новог Сада ("Службени лист града Новог Сада", број 55/09), које је достављено Скупштини града Новог Сада, ради давања одговора (предмет ГУо-786/2010);

- за оцену уставности и законитости Одлуке о сахрањивању и гробљима ("Службени лист општине Краљево", бр. 2/92 и 15/99), које је достављено Скупштини града Краљева, ради давања одговора (предмет ГУо-1224/2010) и

- за оцену уставности и законитости одредаба члана 22. ст. 1. до 4. Одлуке о јавним паркиралиштима на територији Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 4/10 и 5/10), које је достављено Скупштини града Новог Сада, ради давања одговора (предмет ГУо-114/2011).

Решењем је обустављен поступак за оцену уставности и законитости аката локалне самоуправе у 4 предмета. У 3 предмета Суд је закључцима одлучио да застане са поступком и оставио доносиоцу рок од три месеца за отклањање уочених неуставности и незаконитости са налогом да, по истеку остављеног рока, обавести Уставни суд о свом поступању: - закључак ГУ-424/2004 од 12. маја 2011. године – предмет у којем је тражена оцена уставности и законитости одредаба члана 15. ст. 1. и 2, члана 16. тачка а) и члана 19. Одлуке о јавним паркиралиштима ("Службени лист града Београда", бр. 18/03, 3/06 и 42/09), коју је донела Скупштина града Београда; - закључак ГУл-161/2009 од 2. јуна 2011. године - предмет у којем је тражена оцена уставности и законитости одредаба члана 11, члана 23. став 1, члана 24. алинеја прва и члана 24б Одлуке о јавним просторијама за паркирање („Службени лист општина Срема“, бр. 2/00, 18/03, 30/04, 27/05 и 8/07), коју је донела Скупштине општине Инђија; - закључак ГУо-1049/2010 од 2. јуна 2011. године - предмет у којем је тражена оцена уставности и законитости одредаба чл. 6, 20, 22, 25. и 26. Одлуке о јавним паркиралиштима („Службени лист општине Врњачка Бања“, бр. 2/07 и 1/08), коју је донела Скупштина општине Врњачка Бања, а закључком ГУо-786/2010 од 29. септембра 2011. године, донетим у предмету у којем је тражена оцена уставности и законитости одредаба чл. 4, 5. и 8. Одлуке о видео надзору града Новог Сада („Службени лист града Новог Сада“, број 55/09), коју је донела Скупштина града Новог Сада, такође је застао у поступку али с тим да се поступак настави ако Одлука не буде усаглашена са Уставом и законом до 31. децембра 2011. године.

У 25 предмета донети су закључци о одбацивању иницијатива због ненадлежности Суда да одлучује о уставности и законитости појединачних правних аката, због неблагоприятности или неуредности иницијативе, односно због недостатка других процесних претпоставки за вођење поступка.

Акти привредних друштава, јавних служби, комора, фондова,
и других организација и колективни уговори

Суд је одлучивао у 37 предмета о уставности и законитости општих аката јавних предузећа и других привредних друштава, установа, фонда, комора, организације синдиката и удружења, као и колективних уговора, а као спорна уставноправна питања истицана су питања овлашћења и поступка за доношење општег акта; надлежност за прописивање појединих права актом ниже правне снаге од закона; надлежност за поверавање јавних овлашћења; ступање на снагу и ретроактивна примена општег акта, као и уређивање конкретних питања из појединих области.

У оквиру наведеног броја аката, донето је: 13 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости, 6 решења о неприхватању иницијатива, 4 решења о обустави поступка и 14 закључака о одбацивању иницијативе.

Одлуке којима је утврђена несагласност са Уставом и законом су следеће:

1) Одлука УО-18/2010 од 24. марта 2011. године ("Службени гласник РС", број - 30/11), којом је утврђено да одредба члана 94. став 3. Колективног уговора Градског саобраћајног предузећа „Београд“ бр. 9200 од 22. октобра 2009. године није у сагласности са Уставом и законом,

2) Одлука УО-172/2009 од 31. марта 2011. године ("Службени гласник РС", број 36/11), којом је утврђено да одредбе члана 43. став 8. и чл. 47. и 48. Статута Лекарске коморе Србије ("Службени гласник РС", бр. 111/06, 68/08 и 14/10) нису у сагласности са Уставом и законом, као и да Правилник о раду судова части Лекарске коморе Србије, који је донела Скупштина Лекарске коморе Србије 5. децембра 2008. године није у сагласности са Уставом и законом,

3) Одлука УО-1447/2010 од 12. маја 2011. године ("Службени гласник РС", број 91/11), којом је утврђено да одредба члана 64. став 1. тачка 4) Колективног уговора за ПД Рударски басен „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, број 3964 од 7. фебруара 2007. године, са изменама и допунама број 9211/437 од 6. јуна 2007. године, број 2-01-4110-738/411 од 23. маја 2008. године, број 2-01-4110-1875/808 од 29. септембра 2008. године, број 2-01-5773/986 од 10. новембра 2008. године, број 2-01-17-10/12 од 6. јануара 2010. године, број 2.01-17-222/78 од 5. фебруара 2010. године и број 2-01-17-566/284 од 31. марта 2010. године, није у сагласности са Уставом и законом, а истом одлуком није прихваћена иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 51. ст. 5. и 6. и члана 64. став 1. тачка 3) Колективног уговора,

4) Одлука УО-211/2009 од 19. маја 2011. године ("Службени гласник РС", број 51/11) којом је утврђено да одредба члана 17. став 1. алинеја 1. Правилника о чувању шума број 19/2003-9, који је донео Управни одбор Јавног предузећа за газдовање шумама "Србијашуме" на седници одржаној 2. јуна 2003. године, у делу који гласи "или ако је учинио пропусте код сачињавања пријаве за шумску кривицу, због којих је јавно тужилаштво одбацило кривичну пријаву или је суд правоснажним решењем одбио оптужни предлог ", није у сагласности са законом,

5) Одлука УО-1640/2010 од 31. јуна 2011. године ("Службени гласник РС", број 60/11), којом је утврђено да одредбе члана 3. ст. 2. до 5. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања ("Службени гласник РС", бр. 10/10, 18/10, 46/10 и 52/10) нису у сагласности с Уставом и законом,

6) Одлука УО-217/2008 од 7. јула 2011. године ("Службени гласник РС", број 79/11), којом је утврђено да одредбе члана 58. у делу става 1. који гласи: "у предузећу" и став 2. Посебног колективног уговора за јавна комунална и друга јавна предузећа града Новог Сада ("Службени лист града Новог Сада", број 13/08 и "Службени гласник РС", број 52/08) у време

важења нису биле у сагласности са Уставом и законом и одбачена иницијатива за оцену међусобне сагласности Појединачног колективног уговора из тачке 1. са Општим колективним уговором ("Службени гласник РС", бр. 50/08, 104/08, 122/08 и 8/09),

7) Одлука УО-71/2011 од 7. јула 2011. године ("Службени гласник РС", број 57/11), којом је утврђено да одредба члана 37. Статута Тениског савеза Србије од 25. јануара 2011. године није у сагласности са Уставом,

8) Одлука УО-16/2008 од 8. децембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 7/12), којом је утврђено да Правилник о начину обрачуна и исплате зарада запослених у стоматолошкој здравственој заштити Дома здравља Лесковац, број 1897 од 30. новембра 2007. године није у сагласности са законом,

9) Одлука УО-62/2008 од 8. децембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 7/12), којом је утврђено да Правилник о начину обрачуна и исплате зарада запослених у стоматолошкој здравственој заштити Дома здравља Ниш, број 44-07 од 23. априла 2007. године није у сагласности са законом,

10) Одлука УО-32/2009 од 15. децембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 8/12), којом је утврђено да Правилник о стицању и расподели зарада у Служби за стоматолошку здравствену заштиту Здравственог центра "Свети Лука" у Смедереву, број 2560/2 од 29. јуна 2008. године, није у сагласности са законом,

11) Одлука УО-181/2009 од 22. децембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 11/11), којом је утврђено да Правилник о стицању и расподели зарада у Служби за стоматолошку здравствену заштиту Дома здравља Смедеревска Паланка, број 537 од 6. фебруара 2009. године, није у сагласности са Уставом и законом,

12) Одлука УО-68/2009 од 22. децембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 11/11), којом је утврђено да Правилник о раду Завода за јавно здравље Ваљево од 15. децембра 2008. године није у сагласности са Уставом и законом, одбачена иницијатива за оцену уставности и законитости Одлуке директора Завода за јавно здравље Ваљево број 5193 од 11. децембра 2008. године и Одлуке Управног одбора Завода за јавно здравље Ваљево број 62/09-3 од 15. јануара 2009. године, као и захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу оспореног Правилника и

13) Одлука УО-1499/2010 од 22. децембра 2011. године ("Службени гласник РС", број 11/11), којом је утврђено да Правилник о утврђивању елемената за обрачун и исплату зарада у служби стоматолошке здравствене заштите Дома здравља "Нови Сад", број 472 од 7. марта 2008. године, није у сагласности са Уставом и законом и одбачен захтев за обуставу извршења аката, односно радњи предузетих на основу Правилника.

Суд је покренуо поступак за оцену уставности и законитости следећих општих аката:

- Правилника о утврђивању елемената за обрачун и исплату зарада у служби стоматолошке здравствене заштите Дома здравља „Нови Сад“, број 472 од 7. марта 2008. године (решењем УО-1499/2010 од 17. фебруара 2011. године)

- одредбе члана 17. Правилника о чувању шума Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ број 19/2003-9, који је донео Управни одбор Јавног предузећа на седници одржаној 2. јуна 2003. године (решењем УО-211/2009 од 24. фебруара 2011. године) и

- одредаба члана 57. став 1. ал. 1. и 2. Посебног колективног уговора за јавна комунална и друга јавна предузећа града Новог Сада ("Службени лист града Новог Сада", број 15/10 и "Службени гласник РС", број 39/10) – (решењем УО-217/2008 од 7. јула 2011. године).

2. Поступак решавања сукоба надлежности

Уставни суд је у 92 предмета одлучивао по захтевима за решавање сукоба надлежности између судова и других државних органа, као и између Жалбене комисије судова и Високог савета судства, у којима је донео 78 решења о утврђивању органа надлежног за одлучивање у конкретном спору, 2 решења о обустави поступка и 12 закључака којима је захтеве одбацио због недостатка процесних претпоставки (у предметима у којима није био надлежан за одлучивање, као и у предметима у којима је утврдио да не постоји сукоб надлежности).

Највећи број предмета односио се на захтеве за решавање негативног сукоба надлежности између прекршајних судова и органа управе – Министарства финансија (Управе царина, односно подручних јединица), у којима је донето 56 решења о утврђивању надлежног органа, у зависности од конкретне чињеничноправне ситуације. У 15 предмета постојао је такође негативни сукоб надлежности између прекршајног суда и органа државне управе и то: Министарства финансија-Девизног инспектората (1 предмет), Министарства финансија - Пореске управе (7 предмета) и Министарства унутрашњих послова – саобраћајне полиције (7 предмета). Суд је решавао и негативне сукобе надлежности између Жалбене комисије судова и Високог савета судства у поступцима по приговору на решења вршилаца функције председника основних судова, вишег и Управног суда и донео 7 решења о утврђивању надлежности Високог савета судства.

3. Поступак решавања изборних спорова

Предмети у којима је Суд у току 2011. године одлучивао, а који су иницирани захтевима за решавање изборног спора, односили су се на захтев за утврђивање ништавости одлуке из 2009. године о престанку мандата посланика у Скупштини АП Војводине (1), захтев за отклањање повреда у поступку кандидовања за избор члана савета месне заједнице (1) и захтев за заштиту права одборника коме је мандат престао активирањем бланко оставке (1). У свим предметима Суд је одлучио доношењем закључака о одбацивању захтева, јер је утврдио да у конкретним чињеничноправним ситуацијама није надлежан за поступање у смислу решавања изборног спора.

4. Поступак решавања о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице

Суд је у раду имао 3 предмета у којима је тражена забрана рада удружења.

У предмету VIIY-171/2008 у којем је поступак покренут предлогом Републичког јавног тужилаштва за забрану рада „тајне политичке странке политичке организације „Национални строј“ донета је одлука којом је утврђено да је то удружење тајно, због чега је његово деловање забрањено сагласно Уставу. Истом одлуком забрањен је и упис у одговарајући регистар које воде надлежни органи, удружења, односно политичке странке са програмским циљевима – или називом наведене организације. Такође, наведеном удружењу је и забрањено да делује, промовише и шири своје програмске циљеве и идеје, те установљена обавеза државних и других органа и организација да у оквиру својих надлежности и овлашћења предузму мере у циљу спровођења овакве одлуке Суда.

У поступку разматрања и одлучивања у предмету VIIY-250/2009 Републичко јавно тужилаштво је 18. октобра 2011. године доставило Уставном суду поднесак да повлачи предлог за забрану рада Удружења грађана „1389“. Како је овлашћени предлагач одустао од предлога за забрану рада Удружења грађана „1389“, Суд је донео решење о обустави поступка за забрану рада Удружења грађана „Покрет 1389“.

У предмету VIIY-279/2009 Суд је, због недостатка процесних претпоставки за одлучивање одбацио предлог Републичког јавног тужилаштва за забрану рада „екстремних подгрупа у оквиру удружења грађана и ван удружења“ и то: ULTRA BOYS, BELGRADE BOYS, ULTRAS, BRIGATE, АЛКАТРАЗ, ЛУДАЦИ – ПАДИНСКА СКЕЛА, АНТИ-РОМИ, SOUTH FAMILY, HEAD HUNTERS, IRRIDUCIBILI – NBG, SHADOWS, EXTREME BOYS, ЧУВАРИ ЧАСТИ, BRAIN DAMAGE и „UNITED FORCE 1987“.

5. Поступак по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције и по жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије

Суд је у току 2011. године одлучивао о жалбама неизабраних судија и заменика јавних тужилаца у 40 предмета.

У 35 предмета жалбе су изјављене против Одлуке Високог савета судства број 06-00-02/10-01 од 13. јануара 2010. године, у 3 предмета против Одлуке Државног већа тужилаца бр. 111-00-1142/09-01 од 15. августа 2011. године, у једном предмету против Одлуке Високог савета судства број 06-00-02/10-01 од 13. јануара 2010. године и Одлуке Високог савета судства о избору судија на сталну функцију у судовима опште и посебне надлежности ("Службени гласник РС", број 106/09). Један подносилац је жалбу изјавио и против Одлуке Народне скупштине о избору судија на трогодишњи мандат у судовима опште и посебне надлежности ("Службени гласник РС", број 111/09), Одлуке Високог савета судства број 06-00-37/2009-01 од 25. децембра 2009. године и Одлуке (*збирне одлуке којом је утврђен престанак мандата 837 судија*) и Одлуке Високог савета судства број 06-00-02/2010-01 од 13. јануара 2010. године (*којом је утврђен престанак мандата судија за прекршаје*).

У наведеним предметима, 37 жалби су изјавиле неизабране судије за прекршаје, које нису обављале судијску функцију у суду, већ у органу за прекршаје. Зато се на њих није могла применити одредба члана 148. Устава, којом се јемчи право на жалбу неизабраном судији, већ су та лица имала право на тужбу у управном спору против оспорене Одлуке Високог савета судства. У таквој чињеничној и правној ситуацији Уставни суд је ове предмете решио доношењем 36 решења о одбацивању жалби, као недопуштених. Међутим, како оспорена Одлука Високог савета судства није имала правну поуку, Уставни суд је констатовао тога да та лица не могу сносити штетне последице изостајања поуке о правном леку и утврдио да, у року од 30 дана од пријема решења Уставног суда којим је одлучено о њиховој жалби, могу поднети тужбу Управном суду, ради оцене законитости оспорене Одлуке ВСС. У једном из ове групе предмета поступак је окончан доношењем решења о обустави поступка, јер је жалба повучена.

Предмети у којима су жалбе изјавили неизабрани заменици јавних тужилаца окончани су доношењем 3 решења о обустави поступка јер су, жалбе повучене.

6. Поступак по уставним жалбама

У току 2011. године у Уставном суду је било укупно 12533 предмета по уставним жалбама (5605 пренетих из ранијих година и 6928 примљених у 2011. години). У односу на 2010. годину, када је у рау било 8672 предмета, наведени број представља повећање од 3861 предмета или 45%.

Као и претходних година, наводима из уставних жалби претежно се указује на неделотворно поступање судова, затим других државних органа (већином органа државне управе) али се оспорава и велики број појединачних аката које су донели други субјекти у

вршењу јавних овлашћења, као и акти и радње који се не могу оспоравати уставном жалбом (најчешће привредних друштава).

Подносиоци уставних жалби указују на повреде права зајемчених Уставом али и на повреду права утврђених Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода. Полазећи од тога да су одредбама Устава зајемчена права која су по својој садржини истоветна са садржином одговарајућих права из Конвенције, Уставни суд је постојање повреде ових права у поступку уставносудске контроле ценио у односу на Устав Републике Србије.

У предметима формираним по уставним жалбама је уочено да су поједини, према садржини, представљали иницијативе за покретање поступка за оцену законитости појединих општих или појединачних аката. У великом броју предмета је био означен велики број одредаба Устава у односу на које подносилац тражио да се цени повреда права на које је уставном жалбом указивао, а било је и предмета у којима се наведене одредбе Устава којима су утврђена начела или одредбе које се не могу довести у правну и логичку везу са истакнутом повредом. Такође, у појединим уставним жалбама подносилац је оспоравао већи број аката или радњи у поступцима у којима је био странка.

Суд је на редовним седницама разматрао 2873 предмета формирана по уставним жалбама, у којима је донео 819 одлука (28,50% од укупног броја разматраних предмета), од којих 489 одлука којима је усвојена уставна жалба (17,02% у односу на укупан број разматраних предмета), а 330 одлука о одбијању уставних жалби (11,48% од укупног броја разматраних предмета). Суд је донео и 2023 решења (70,41% од укупног броја разматраних предмета), од чега је 1992 решења о одбацивању уставних жалби, 31 решење о обустави поступка и др. Од разматраних, 20 предмета је окончано одустајањем од уставне жалбе; у 2 предмета Суд је усвојио предлог за преиспитивање одлуке (Уж-733/2008, Уж-913/2008), а у 2 предмета и предлог за преиспитивање решења о одбацивању уставне жалбе (Уж-2233/2011, Уж-3209/2010); у 2 предмета (Уж-1645/2011 и Уж-4371/2011) донета су решења којима је усвојен захтев за одлагање извршења појединачног акта; у предмету Уж-156/2010 донето је решење о стављању ван снаге решења Уставног суда од 17. марта 2010. године и донета одлука о одбијању у истом предмету, а у 6 предмета донети су закључци о исправкама донетих аката. У вези са оценом Закона о управним споровима у предмету (Уз-41/2009) донет је закључак о стављању ван снаге Закључка Уж-1458/2008 од 19. фебруара 2009. године, јер су престали разлози да Суд застане са поступком одлучивања по овој уставној жалби. У 79 предмета одлагано је одлучивање о предлогу судије известиоца.

Предлог за повраћај у пређашње стање, у складу са чланом 84. став 2. Закона о Уставном суду, Суд је дозволио у 2 предмета, а одбио је захтев за повраћај у пређашње стање у 15 предмета.

Када је реч о мериторном одлучивању по уставним жалбама, од донетих 819 одлука - 489 је одлука којима је усвојена уставна жалба (59,70 %). Од тог броја је 340 одлука (69,52%) којима се утврђује повреда права на суђење у разумном року из члана 32. став 1. Устава. У преосталих 330 одлука уставне жалбе су одбијене (40,29%).

У укупном броју донетих одлука по уставним жалбама, 613 одлука односи се на област грађанског права (74,84%), 102 на област управног права (12,42%) и 104 на област кривичног права (12,67%). У односу на 2010. годину, када је Суд донео укупно 590 мериторних одлука (249 одлука о усвајању и 341 одлуку о одбијању уставних жалби), повећање мериторних одлука износи 39,15%. Ако се упореди број одлука о усвајању у 2011. години је донето 97,59% више оваквих одлука у односу на 2010. годину.

Одлуке којима су усвојене уставне жалбе односе се на следећа људска и мањинска права и слободе зајемчене појединим одредбама Устава: право на слободу и безбедност (члан 27. став 1.) – 3 одлуке; право лица лишеног слободе на жалбу суду (члан 27. став 3.) – 5

одлука; право да се се притворенику уручи писмено и образложено решење суда о притвору најкасније 12 часова од притварања (члан 30. став 3.) – 1 одлука; повреда права на трајање притвора (члан 31. ст. 1. и 2.) – 2 одлуке; право на правично суђење (члан 32. став 1.) – 99 одлука; право на суђење у разумном року (члан 32. став 1.) – 340 одлука; право на претпоставку невиности (члан 34. став 3.) – 2 одлуке; право на једнаку заштиту права (члан 36. став 1.) – 5 одлука; право на правно средство (члан 36. став 2.) – 9 одлука; право на неповредивост стана (члан 40. став 1. и 2.) – 1 одлука, право на обавештеност (члан 51.) – 1 одлука; изборно право (члан 52.) – 16 одлука; право на слободу окупљања (члан 54. став 1.) – 1 одлука; право детета (члан 64.) – 1 одлука; право родитеља (члан 65. став 1.) – 1 одлука; право на имовину (члан 58.) – 43 одлука; право на рад (члан 60.) – 1 одлука и право на правичну накнаду за рад (члан 60. став 4.) – 6 одлука, као и право на поштовање приватног и породичног живота из члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и слобода – 1 одлука.

Поводом утврђених повреда, Суд је у 196 предмета као начин правичног задовољења одредио објављивање одлуке у "Службеном гласнику РС", а у 176 предмета је, поступајући у границама захтева изнетог у уставној жалби, утврдио право подносиоца уставне жалбе на накнаду нематеријалне штете. Суд је у 2011. години донео и закључке да се објаве 2 решења о одбацивању уставних жалби.

Као меру отклањања штетних последица Суд је поништио: 33 пресуде Врховног суда Србије, 9 решења Врховног суда Србије, 1 решење Врховног касационог суда, 1 решење Управног суда – Одељење у Новом Саду, 3 решења Управног суда – Одељење у Нишу, 1 пресуду Привредног апелационог суда, 1 решење Вишег трговинског суда, 1 решење Апелационог суда у Крагујевцу и 39 пресуда других судова опште надлежности (Окружног суда у Ужицу – 2; Окружног суда у Новом Саду – 4; Окружног суда у Београду – 8; Окружног суда у Новом Пазару – 11; Окружног суда у Суботици – 1; Окружног суда у Нишу – 2; Окружног суда у Ваљеву – 2; Окружног суда у Врању – 1; Окружног суда у Сремској Митровици – 1; Окружног суда у Суботици – 1; Окружног суда у Сомбору -1; Окружног суда у Краљеву – 1; Окружног суда у Кучеву – 1; Окружног суда у Неготину – 1; Окружног суда у Зрењанину -1; Окружног суда у Зајечару -1).

У 5 предмета Суд је, сагласно одредби члана 87. Закона о Уставном суду, одредио да донете одлуке имају правно дејство и према трећим лицима која нису поднела уставну жалбу, а налазила су се у истој правној ситуацији.

У 4 предмета уставне жалбе су у току поступка повукла лица која нису изабрана у поступку избора јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца, док је у 18 предмета Суд одбацио уставне жалбе неизабраних судија. Решењем о обустави поступка решено је у 31 предмету.

Суд је 14. априла 2011. године донео закључак, којим је утврђено да су 30. децембра 2010. године, као даном ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 101/10), окончани поступци у предметима формираним по жалбама и уставним жалбама судија којима је одлуком првог састава Високог савета судства престала судијска дужност, као и да се предмети жалби неизабраних судија уступају Високом савету судства.

У 2011. години је повећан и број предмета који су решени одбацивањем уставне жалбе због недостатка процесних претпоставки. Тако је решено 1989 предмета, што у односу на 2010. годину, у којој је на овај начин решено 1665 предмета, представља повећање од 19,45%.

Број предмета у којима је Суд одлучио доношењем решења о одбацивању уставне жалбе, по основима прописаним одредбама члана 36. Закона о Уставном суду, је следећи: ненадлежност Суда – 35 предмета; неблаговремена уставна жалба – 241 предмета; неуредна

уставна жалба – 102 предмета; недопуштена уставна жалба: нису исцрпљена правна средства, оспорени акт донет пре Устава 2006. године или није акт који се може оспоравати уставном жалбом, односно од Суда се тражи да поступа као инстанциони Суд – 123 предмета; недостатак других процесних претпоставки (најчешће нису наведени уставноправни разлози) – 1239 предмета и одбацивање по више основа – 252 предмета.

У 86 предмета по уставним жалбама, разматрање предлога одлука, односно решења је одложено ради додатног појашњења од значаја за одлучивање о уставноправној заштити права наведених у уставним жалбама.

И у 2011. години је илустративан податак о броју предмета у којима су одбачене уставне жалабе изјављене преко адвоката. Тако је од укупно 1991 одбачене уставне жалбе преко адвоката било изјављено чак 1028 уставних жалби.

V - ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Законом о Уставном суду (чл. 33. и 107.) и Пословником о раду Уставног суда (члан 82. став 1. тач. 9. и 10.) прописано је поступање Уставног суда према доносиоцима аката чија уставност, односно законитост је оспорена пред Судом.

Током 2011. године Уставни суд је од Народне скупштине затражио одговор, односно мишљење поводом поднетих предлога и иницијатива за покретање поступка за оцену уставности у 35 предмета. Одговор, односно мишљење је добијено само у 17 предмета, док у 18 предмета није удовољено захтеву Суда.

Поводом поднетих иницијатива, Суд је решењем покренуо поступак за оцену уставности: одредбе члана 8. Закона о изменама и допунама Закона о Високом савету судства ("Службени гласник РС", број 101/10) у предмету ИУз-3/2011; одредаба чл. 185. до 200. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09 и 81/09) у предмету ИУз-295/2009; одредаба члана 48. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", број 129/07) у предмету ИУз-1241/2010; Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96, 32/97 и 101/05) у предмету ИУз-33/2009; одредбе члана 14а став 1. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06 и 65/06) у делу који гласи: „осим решавања стамбених потреба запослених, изабраних, именованих и постављених лица у складу са прописима који уређују становање и решавање стамбених потреба у државним органима и организацијама, органима и организацијама јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавним службама и код других корисника буџетских средстава" у предмету ИУз-61/2009, као и за оцену уставности и сагласности са потврђеним међународним уговорима одредаба члана 2, члана 5. став 1. у делу који гласи: "које ће донети стални састав Високог савета судства" и чл. 6. и 7. Закона о изменама и допунама Закона о судијама ("Службени гласник РС", број 101/10) у предмету ИУз-1634/2010.

У предмету ИУз-190/2009 Суд је закључио да, на основу члана 105. Закона о Уставном суду и члана 82. став 1. тачка 9. Пословника о раду Уставног суда, обавести Народну скупштину о уоченим проблемима у остваривању уставности и законитости у примени Закона о полицији, који се односе на пријем лица у радни однос у Министарству унутрашњих послова.

Уважавајући правну природу и сврху института породичне пензије, Уставни суд је у предмету ИУз-90/2008 такође одлучио да обавести Народну скупштину да би одредбама чл. 28, 28а, 29, 30, 30а и 34. Закона о пензијском и инвалидском, којима је право на породичну пензију признато брачном другу осигураника, односно корисника (удова и удовац), требало

уредити и права ванбрачног друга (партнера), односно ванбрачне удове и удовца, у складу са Уставом и признатим међународним актима.

Осим наведеног, Уставни суд је у предмету IУз-1242/2010 констатовао да важећа законска решења из чл. 373. и 394. Закона о парничном поступку имају за последицу да се странка која због исхода спора није имала разлога да изјављује жалбу против првостепене судске одлуке донете у парничном поступку, може наћи у ситуацији да буде ускраћена у остваривању зајемченог права на правно средство ако првостепена одлука на њену штету буде преиначена у поступку по жалби противне странке, а нису испуњени законски услови у погледу врсте и вредности предмета спора за изјављивање ревизије, иако се новом одлуком по први пут на преиначени начин одлучило о њеним правима и обавезама, и то од стране суда који није највиши суд у Републици. По оцени Уставног суда, пропуштање да се законски уреди ситуација која се односи на право странке на изјављивање ревизије против сваке преиначујуће другостепене судске одлуке, независно од тога да ли су испуњени општи услови за подношење овог ванредног правног лека, може да доведе у питање остваривања права на једнаку заштиту права зајемченог чланом 36. став 1. Устава, а тиме и остваривања начела једнакости пред Уставом и законом из члана 21. став 1. Устава, о чему је Суд такође обавестио Народну скупштину.

VI - ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА

Одлуке Уставног суда су, сагласно одредби члана 166. став 2. Устава, коначне, извршне и општеобавезујуће, а одредбама члана 104. Закона о Уставном суду прописано је да су државни органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице дужни да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда, као и да ће, у случају потребе, извршење одлуке и решења Уставног суда обезбедити Влада, на начин који је утврђен посебним решењем Уставног суда.

Уважавање става Уставног суда који је поводом конкретног правног питања већ изражен у донетим одлукама Суда представља један од темељних атрибута правне државе и израз уважавања уставних начела која се односе на хијерархију општих правних аката у правном поретку, као и гаранцију правне сигурности свих чија права и обавезе се тим актима утврђују. Имајући то у виду, извршавање одлука Уставног суда у најширем смислу превасходно се обезбеђује у поступку доношења општих правних аката.

Са становишта досадашње праксе Суда у нормативној контроли, може се констатовати позитивна тенденција опадања броја предмета у којима су оспорени општи акти јединица локалне самоуправе у којима се јављало исто спорно правно питање уређено на начин супротан Уставу и закону, јер је у 2011. години број таквих предмета знатно смањен.

Указивања Уставног суда изражена кроз поједине конкретне одлуке или обавештавањем Народне скупштине о стању и проблемима остваривања уставности и законитости, односно о потреби доношења или измене закона и предузимања других мера ради заштите уставности и законитости, у смислу члана 105. Закона о Уставном суду, имала су позитиван ефекат, што се може закључити из чињенице да новодонети закони у појединим областима, односно њихове измене не садрже ранија спорна решења, тј. уређују поједина питања на начин на који је указано у одлукама Уставног суда (на пример, Закон о локалним изборима, Закон о управним споровима, Закон о планирању и изградњи, Закон о рехабилитацији и др.).

Међутим, пример одступања од такве позитивне праксе у 2011. години представља Закон о допунама Закона о одржавању стамбених зграда („Службени гласник РС“, број 88/11), чије одредбе су већ оспорене пред Уставним судом, као и примери да законодавац поједина питања није уредио и поред указивања Суда на потребу да се то учини. Тако, на пример, Законом о радиодифузији и даље није предвиђено ослобађање обавезе плаћања радио-телевизијске претплате власника радио и ТВ пријемника којима нису обезбеђене техничке могућности за пријем програма јавног радиодифузног сервиса. Одступања од објављених ставова Уставног суда у 2011. години могу се констатовати и у сфери примене закона, што је посебно изражено у предметима уставних жалби изјављених због повреда појединих Уставом зајемчених права у извршним поступцима у којима је извршни дужник био субјект приватизације у реструктурирању, а у вези са применом Закона о приватизацији и прописаним роковима за спровођење појединих радњи.

Поводом поднетих појединачних захтева за извршење одлука Уставног суда у 2011. години, Суд је одлучивао у 133 предмета који су се односили на извршење Одлуке ПУз-52/2008 од 21. априла 2010. године („Службени гласник РС“, број 34/10) и у тим предметима донео 128 одлука о усвајању захтева, а у 5 предмета захтев одбацио због непостојања процесних претпоставки. У наведеној одлуци Суд је изнео став да поштовање уставног принципа слободних и непосредних избора у систему сразмерног представништва и затворених изборних листа, као и права грађана на локалну самоуправу, подразумева да редослед кандидата на листи обавезује предлагача листе при расподели добијених одборничких мандата и да се мандати додељују кандидатима по редоследу по коме су њихова имена наведена на листи. Наведена одлука садржи и став Суда да је институт уговора између кандидата за одборника, односно одборника и подносиоца изборне листе, којим се може предвидети право подносиоца изборне листе да у име одборника поднесе оставку на функцију одборника у скупштини јединице локалне самоуправе и на основу кога подносилац изборне листе стиче право да слободно располаже мандатом одборника (институт бланко оставке), супротан основним уставним начелима о суверености грађана и владавини права, Уставом утврђеном бирачком праву и праву грађана на локалну самоуправу и непосредан избор представника у скупштини јединица локалне самоуправе, Уставом утврђеној улози политичких странака у демократском друштву, као и потврђеним међународним уговорима.

Суд је утврдио да је у случајевима када су последице настале применом одредаба члана 47. Закона о локалним изборима, којима је предвиђен институт бланко оставке, а за које је утврђено да нису у сагласности са Уставом, исте могуће отклонити изменом појединачног акта, на начин и у поступку прописаном одредбама члана 61. Закона о Уставном суду. То је у конкретним предметима значило изменом акта о престанку мандата. Суд је оценио да непоступање надлежног органа по захтеву за измену појединачног акта, који је поднет у смислу члана 61. Закона о Уставном суду, не значи да је наступила правна ситуација прописана одредбом члана 62. Закона – да се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале услед примене општег акта за који је утврђено да је неуставан, у ком случају би требало Уставни суд да одреди другачији начин отклањања последица. Одлучивање о захтеву за измену акта о престанку мандата захтевало је одлучивање скупштине јединице локалне самоуправе која је донела такав акт, односно одлучивање надлежног суда у случају да је мандат престао на основу судске одлуке.

У предметима у којима су се подносиоци захтева обраћали Управном суду ради заштите својих права, а тај суд се огласио ненадлежним за одлучивање по жалби изјављеној против решења скупштине јединице локалне самоуправе, односно за одлучивање о захтеву за измену појединачног акта у ситуацијама када је одборнику мандат престао на основу одлуке суда, Уставни суд је поништио решење Управног суда и наложио скупштини

јединице локалне самоуправе да у року од 30 дана од дана достављања решења измени појединачни акт, односно у ситуацијама када је мандат одборнику престао на основу судске одлуке - поништио решење Управног суда и одредио да Управни суд поново, у року од 30 дана од дана достављања решења, одлучи о предлогу за измену појединачног акта о престанку мандата.

У ситуацији када је подносиоцу мандат одборника додељен из разлога што је одређеним одборницима престао мандат на основу законске одредбе чија је неуставност утврђена Одлуком Уставног суда, и када је на основу исте те законске одредбе и подносиоцу накнадно утврђен престанак мандата, Уставни суд је оценио да се у том случају не може тражити измена појединачног акта о престанку мандата, у складу са чланом 61. Закона о Уставном суду, нити се може захтевати да се последице настале применом општег акта за који је утврђено да је неуставан отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин, сагласно члану 62. Закона о Уставном суду, те је такав захтев одбацио.

Уставни суд је утврдио недостатак процесних претпоставки за одлучивање и у предметима у којима је подносиоцу захтева након одржаних локалних избора 2008. године мандат није додељен, поводом чега се обраћао надлежној изборној комисији за доделу мандата, односно жалбом Управном суду, а који су захтев, односно жалбу одбацили. Уставни суд је оценио да је касирањем одредбе члана 43. Закона о локалним изборима, питање расподеле остало неуређено све до 30. јула 2011. године, када су ступиле на снагу измене и допуне наведеног Закона али се одредбе истог нису могле ретроактивно примењивати.

VII - ЈАВНОСТ РАДА УСТАВНОГ СУДА

Активности Уставног суда којима се обезбеђује јавност рада, као и претходних година, односиле су се на информисање шире јавности, интерно обавештавање, поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, издаваштво и сарадњу са другим државним органима, организацијама и установама.

Тежиште активности којима је Суд обавештавао јавност о свом раду било је на питањима која је Суд разматрао, односно донете одлуке на седницама, затим о организацији, саставу и условима рада Суда, остваривању сарадње, као и бројним другим активностима Суда.

Саопштења о донетим одлукама Суда по предметима садржала су пренету изреку и кратак текст образложења. Сачињено је 47 саопштења, што одговара броју одржаних редовних седница у 2011. години. Саопштења су, одмах по завршетку седнице, истог дана, постављана на интернет страници Суда. Тај посао је, по природи ствари, имао приоритетан статус, чиме је и оставарена благовременост израде и објаве саопштења.

Поред обавештавања јавности о раду Суда путем објаве саопштења са редовних седница Суда, радом Службе је обезбеђивана стручна подршка и за друге, значајне облике афирмације рада Суда у јавности, односно, за делотворно присуство Суда у јавности.

Јавност је информисана и о организацији и условима рада у Суду, али и бројним другим активностима Суда на плану сарадње са уставним судовима других земаља, учешћа на стручним скуповима и сарадње са другим државним органима.

Редовно информисање јавности вршено је и путем објављивања текстова свих одлука Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“. То је чињено и објављивањем појединих одлука у другим службеним гласилима, посредством интернет странице Уставног суда (www.ustavni.sud.rs), перманентном комуникацијом са медијима, као и објављивањем уставносудске праксе и ставова у стручним часописима.

Поред одлука Уставног суда чије је објављивање у „Службеном гласнику Републике Србије“ и другим службеним гласилима обавезно, сагласно одредбама члана 49. став 1. Закона о Уставном суду, објављене су и одлуке за које је суд оценио да су од ширег значаја за заштиту уставности и законитости, сагласно одредбама члана 49. став 2. Закона. То је чињено објављивањем у „Службеном гласнику Републике Србије“ и службеним гласилима у којима се објављују општи акти јединица локалне самоуправе.

На интернет страници Суда, након сваке редовне седнице, објављивана су саопштења о исходу одлучивања у појединачним предметима. Она су садржала и информацију и којим предметима је Суд донео одлуку, или је одложено разматрање и одлучивање и у којим предметима одлука није донета када предлог судије известиоца није добио потребну већину.

У циљу опширнијег информисања јавности о одлукама у предметима који су, због значаја оспореног општег акта или спорног уставноправног питања, имали шири друштвени значај, на сајту Суда су објављене проширене вести о садржини одлука Суда у овим предметима.

Најаве о одржавању јавних расправа и консултативних састанака у појединим предметима, благовремено су објављиване на интернет страници Суда, а представницима јавности и медија било је омогућено присуство овим расправама и састанцима.

Посредством објављивања вести на интернет страници Суда јавност је информисана и о посетама представника других уставних судова Уставном суду Републике Србије и посетама представника Уставног суда Републике Србије уставним судовима других земаља. Редовно су објављиване и вести о учешћу председника и судија Уставног суда у раду научних и стручних скупова, на састанцима са представницима других државних органа и организација, међународних организација, амбасадорима, као и о сарадњи са образовним институцијама.

На интернет страници Суда објављен је и Информатор о основним подацима о раду Уставног суда захваљујући којем је јавност обавештена о питањима која се тичу организације и начина рада Суда.

Током 2011. године одржане су и две конференције за новинаре, на којима су медијима предочени резултати рада Суда у 2010. години, као и планови за 2011. годину, односно презентован нови информациони систем Суда. Председник Суда је дао је два интервјуа за „Политику“ и „Вечерње новости“, као и неколико изјава за друге медијске куће. Изводи из његових наступа у медијима објављени су и на сајту Суда.

Уставни суд је током 2011. године одржавао редовну комуникацију са представницима медијских кућа. Новинарима је благовремено одговарано на сва питања упућена Суду. Она су се односила на предмете по којима Уставни суд поступа, односно на рад Суда. Активности Суда пратили су новинари Танјуга, Бете, Фонета, Радио телевизије Србије, Телевизије Б92, Телевизије Пинк, Прве телевизије, Телевизије Авала, Радио телевизије Војводине, ТВ продукције Frame, БН телевизије, Продукцијске куће Мрежа, Политике, Блица, Вечерњих новости, Данаса, Дневника, Преса, Курира, листа Ало, недељника НИИ, Време и Печат.

Јавност рада Уставног суда огледала се и у поступању Суда по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, као и у одговору на електронску пошту која је упућивана од стране грађана.

Током 2011. године Уставном суду је поднето 100 захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Захтеве за слободан приступ информацијама подносили су: грађани (82), медији (2), невладине организације и друга удружења (11), органи власти (3) и остали (2). Од 100 захтева поднетих у 2011. години у извештајном периоду је решено 99 захтева, а решавање 1 захтева пренето је у 2012. годину (и овај захтев је решен у законском року у јануару 2012. године). Од наведеног укупног броја поднетих захтева, усвојено је 80;

одбијено је 5, јер су тражени документи који, због своје садржине и природе могу бити доступни само прописом одређеном кругу лица, затим документи чијим би се достављањем нарушавало право на приватност лица на које се информације односе, или би поступање по захтеву налагало несразмерно екстремне напоре и велике трошкове органа у поступању. Одбачено је 14 захтева, од којих 11 због недостатка својства захтева за слободан информацијама од јавног значаја и 3 захтева у којима због непотпуних и непрецизних података тражени акти нису могли да буду идентификовани.

У 2011. години против аката Уставног суда изјављене су 4 жалбе Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, због наведеног непоступања у прописаном року и недостављања информација у траженом облику. Ове жалбе су закључцима Повереника одбачене као недопуштене. Такође, током 2011. године против управних аката Уставног суда донетих у поступцима по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја тужбама је покренуто 5 управних спорова пред Управним судом. Од тога се 4 тужбе односе на непоступање Суда по захтевима поднетим у 2010. години, а 1 по захтеву поднетом у 2011. години. У два случаја тужбе су одбачене, у једном је тужба одбијена, а у два случаја поступак пред Управним судом је у току.

У погледу примене Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 97/08 и 104/09-други закон) Уставни суд је образовао и води евиденције у смислу члана 48. овог закона. Све формиране евиденције су, сагласно члану 51. истог закона, достављене Поверенику. Према подацима Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности само 0,2% од укупног броја руковалаца збирки података о личности је ове збирке и пријавило, а међу њима је и Уставни суд.

Извештај Уставног суда о радњама предузетим у циљу примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закона о заштити података о личности у 2011. години у предвиђеном року је достављен Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, а део тог извештаја је и информација о имену и презимену овлашћеног лица за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја.

VIII - ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА

У складу са одредбама Пословника о раду Уставног суда, рад Суда у смислу разматрања уставноправних питања и одлучивања о предметима одвијао се на седницама Суда и у оквиру радних тела Суда.

1. Редовне седнице Уставног суда

Раст броја предмета непосредно је утицао и на број редовних седница на којима Суд одлучује у складу са одредбама члана 29. Пословника о раду Уставног суда. У току године, редовне седнице су одржаване по правилу једном недељно. Одржано је укупно 47 редовних седница, на којима је Суд разматрао укупно 3493 предмета из своје Уставом утврђене надлежности, као и предлоге општих правних ставова о поступању Суда у вези са појединим питањима из своје надлежности.

Суд је у току године разматрао и одлучивао и о другим питањима утврђеним Законом и Пословником. У том смислу, усвојио је: поједине опште правне акте, односно измене општих правних аката; Преглед рада Уставног суда у 2010. години; одлуке о изменама одлука о саставу сталних радних тела Уставног суда, утврђивао њихова задужења у вези са одређеним питањима из њиховог делокруга; периодичне планове рада Суда у току 2011. године и разматрао њихову реализацију; Финансијски план Уставног суда за 2011. годину;

Кадровски план Стручне службе Уставног суда за 2011. годину и План јавних набавки за 2011. годину.

На редовним седницама, Суд је такође разматрао конкретна питања од значаја за остваривање сарадње са другим државним органима, као и регионалне и међународне сарадње, затим питања у вези са одржавањем и присуствовањем саветовањима и другим стручним скуповима, одлучивао о постављењима у Стручној служби Уставног суда, као и о бројним текућим питањима од значаја за рад Суда.

2. Седнице о већању и гласању

Суд је у извештајном периоду, сагласно одредбама члана 65. Пословника о раду Уставног суда, одржао једну седницу о већању и гласању и то у предмету IV-172/2006, на којој су разматрани предлози и иницијатива за оцену уставности Закона у целини, а посебно члана 4, члана 7. став 2, члана 8. ст. 3 до 5. и став 9, чл. 9. до 25, члана 26. став 2, члана 27, члана 29. став 2, члана 31. ст. 2. до 4, члана 32. ст. 3. до 5, чл. 40 и 43. Закона о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 36/06), када предлог одлуке судије известиоца није добио потребну већину. Зато је Суд одредио другог судију известиоца у овом предмету, ради припреме новог предлога одлуке, у складу са дискусијом на седници.

3. Припремне седнице Уставног суда

У току 2011. године Суд је, сагласно одредбама члана 31. Пословника о раду Уставног суда, одржао 6 припремних седница поводом сложенијих уставноправних питања. На тим седницама су разматрана питања од значаја за оцену уставности и оцену сагласности са Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода појединих одредаба Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана („Службени лист СРЈ“, број 36/02 и „Службени гласник РС“, бр. 80/04 и 101/05); Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС“, број 53/10); Закона о изменама и допунама Закона о правима бораца, војних инвалида и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 137/04). На три седнице разматрана су и спорна уставноправна питања за оцену уставности Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, број 99/09). Једна седница је посвећена и спорним питањима о могућностима допуне уставне жалбе и благовремености накнадних поднесака и захтева у поступку по уставној жалби.

4. Радне седнице Уставног суда

Током године, Суд је, у складу са одредбама члана 30. Пословника о раду Уставног суда, одржао 4 радне седнице ради разматрања уставноправних питања садржаних у предметима предложеним за дневни ред редовне седнице и других питања која су од значаја за организацију рада и одлучивање Суда.

Међу разматраним, била су и питања у вези са оценом уставности одредаба појединих закона; питање организације рада Стручне службе Уставног суда и поступање у предметима уставних жалби, као и разматрање предлога плана рада Уставног суда за прво тромесечје 2011. године; затим захтева Државног већа тужилаца за уступање предмета по жалбама и уставним жалбама јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и питање информисања јавности о одлукама Уставног суда.

5. Јавне расправе

У току 2011. године, у складу са одредбама чл. 47. до 49. Пословника о раду Уставног суда, Суд је одржао три јавне расправе, и то по

- Предлогу републичког јавног тужиоца за забрану рада Удружења грађана „1389“;
- предлогу за оцену уставности Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, број 99/09) и
- предлогу Републичког јавног тужилаштва за забрану рада Удружења грађана „Отачествени покрет Образ“

6. Консултативни састанци

У складу са одредбама члана 52. Пословника о раду Уставног суда, заказивани су консултативни састанци, на које су позивани подносиоци иницијатива, овлашћени предлагачи, представници државних органа и стручне јавности. Ови састанци су одржани

- поводом разматрања спорног правног питања примене привилегованог рока застарелости из члана 377. Закона о облигационим односима;
- поводом иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 46/06),
- поводом иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и законитости општих аката јединица локалне самоуправе којима су уређена јавна паркиралишта, у делу у коме је тим актима предвиђено плаћање доплатне карте,
- поводом иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и несагласности са потврђеним међународним уговорима Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела („Службени гласник РС“, број 97/08),
- поводом иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и законитости Правилника о начину обрачуна и исплате зараде запослених у стоматолошкој здравственој заштити Дома здравља Ниш бр. 44-07 од 23. априла 2007. године, на којем су била разматрана питања од значаја за одлучивање у овом, као и другим предметима у којима је оспорена уставност и законитост општих правних аката којима се уређују начин обрачуна и исплате зарада запослених у стоматолошкој здравственој заштити у здравственим установама (предмети: IУо-16/2008, IУо-32/2009, IУо-181/2009 и IУо-1499/2010) и
- поводом иницијативе за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана 38а Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС“, бр. 26/01, 45/02, 80/02 и 135/04).

7. Радна тела Уставног суда

1. Сталне комисије

1) Редакциона комисија

Делокруг рада Редакционе комисије, као сталног радног тела Уставног суда, прописан је одредбама чл. 33, 85. и 91. Пословника о раду Уставног суда.

Редакциона комисија је одржала 46 седница у складу са динамиком рада редовних седница Суда.

Комисија је, поред сталних послова утврђивања коначних текстова аката из уставносудске надлежности, обављала и друге послове из свог делокруга, и то: утврђивање коначних текстова општих правних аката Уставног суда, разматрање својих аката (Извештаја о раду Редакционе комисије у 2010. години, усвајање посебних закључака донетих на седницама Комисије и др.), старање о садржинском уједначавању израде аката Уставног суда, односно начину састављања одлука и решења Уставног суда, као и о доследном примењивању Закључака о облику и садржини аката Уставног суда.

На седницама Редакционе комисије разматрано је и утврђено укупно 2726 коначних текстова аката Суда у предметима из уставносудске надлежности, од чега је 1035 одлука, 1688 решења и 3 закључка – писма Народној скупштини из члана 105. Закона о Уставном суду. У структури утврђених текстова аката по врсти предмета у уписнику „У“ има 38 одлука и 126 решења у поступку оцене уставности и законитости општих аката (предмети „IУ“), 87 решења у поступку решавања сукоба надлежности (предмети „ШУ“), 2 одлуке у поступку одлучивања о забрани рада удружења грађана (предмети „VIIУ“), 6 решења у поступку по жалби против одлуке о престанку судијске функције, односно функције јавног тужиоца (предмети „VIIIУ“), 125 одлука у поступку одлучивања о начину извршења одлука Уставног суда, 870 одлука и 1469 решења у поступку по уставној жалби, од чега 1467 решења о одбацивању уставних жалби и два решења о одлагању извршења појединачног акта или радње против којих је уставна жалба изјављена (предмети „Уж“), као и 3 закључка – писма Народној скупштини којим Уставни суд обавештава Народну скупштину о стању и проблемима остваривања уставности и законитости у Републици Србији, даје мишљења и указује на потребу доношења или измену закона и предузимање других мера ради заштите уставности и законитости.

2) Комисија за праћење остваривања уставности и законитости

Комисија, чији је делокруг послова прописан чланом 34. Пословника о раду Уставног суда, одржала је у 2011. години 9 седница.

Комисија је на седницама разматрала Извештај о раду ове Комисије у 2010. години, Програм рада Комисије у 2011. години и анализе тема по закључцима седнице Суда, које су због значаја за рад Суда захтевале заузимање ставова о питањима везаним за поступање у предметима.

Разматрана су и питања која се тичу:

1. Поступања Суда у случају када се одлуком о усвајању уставне жалбе поништи оспорена одлука због повреде права из члана 32 Устава и истом одлуком утврди да је захтев за оцену основаности навода о повреди права на имовину преурањен (одбацивање или одбијање захтева)

Комисија је оценила да се посебно не треба изјашњавати о питању поступања Суда у случају кад се одлуком о усвајању уставне жалбе поништи оспорена одлука због повреде права из члана 32. Устава и истом одлуком утврди да је захтев за оцену основаности навода о повреди права на имовину преурањен, с обзиром да је у пракси искристалисан став да се такав захтев одбацује.

О наведеном припремљена је информација за Суд која је разматрана, и прихваћена једногласно, на редовној седници Суда од 2. јуна 2011. године.

2. Могућности понављања поступка пред Уставним судом. Комисија је, утврдила предлог допуне правног става од 5. фебруара 2009. године према коме: изузетно, Уставни суд може преиспитати одлуку или решење донето по уставној жалби и након његовог отправљања из Суда, на начин и у поступку прописаном одредбом члана 91. Пословника о раду Уставног суда, уколико је одлука или решење засновано на очигледној грешци Суда, која се не може отклонити закључком о исправци.

3. Поступања Суда у случају када општи акт чија је уставност, односно законитост предмет оцене, престане да важи у току трајања поступка пред Судом. Комисија је оценила и поводом тога дала Информацију Суду да је Суд поступајући у ситуацији када општи акт чија је уставност, односно законитост предмет оцене, престане да важи у току трајања поступка пред Судом, зависно од акта којим је инициран поступак пред Судом и фазе

поступка пред Судом, доследно примењивао ставове Суда и да се не уочавају одступања у поступању од досадашње праксе нити од ставова Суда, будући да су различите правне ситуације условиле привидно неуједначену праксу.

4. Предлога правног става у поступку испитивања уставне жалбе (достављање списка Републичком јавном тужилаштву по истеку рока у ком тај државни орган може да подигне захтев за заштиту законитости)

Комисија је утврдила текст Предлога правног става у поступку испитивања уставне жалбе (достављање списка Републичком јавном тужилаштву по истеку рока у ком тај државни орган може да подигне захтев за заштиту законитости), према коме се: Уставна жалба може изјавити само против решења суда о одбацивању неблаговременог захтева за заштиту законитости који је у складу са одредбом члана 418. Закона о парничном поступку изјавила сама странка, а не и против обавештења Републичког јавног тужиоца странци да је тај орган због протека рока из члана 413. став 1. Закона о парничном поступку, услед недостављања списка од стране суда, онемогућен да поступи по предлогу странке за подизање захтева за заштиту законитости, јер странка има право да и у тој ситуацији, у наредном року од 30 дана по пријему обавештења и сама изјави захтев за заштиту законитости и предлог интерног закључка: Уставна жалба се може изјавити и због радње нечињења јавног тужилаштва да обавести странку која је поднела благовремен предлог за подизање захтева за заштиту законитости да јавни тужилац неће или не може подићи захтев за заштиту законитости.

5. Закључка поводом Предлога одлуке Комисије за организациона и финансијска питања о изменама и допунама Пословника о раду Уставног суда. Комисија је поводом Предлога одлуке Комисије за организациона и финансијска питања о изменама и допунама Пословника о раду Уставног суда, утврдила текст Закључака, на сонову којих је донета Одлука Суда о изменама и допунама Пословника о раду Уставног суда у тексту који је предложила Комисија.

6. Комисија је разматрала и закључке радне групе дате у анализи спорних уставноправних питања поводом иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредба члана 19. и чл.61-70. Закона о пензијском и инвалидском осигурању; питања допуне уставне жалбе (благовременост накнадних поднесака и захтева у поступку по уставној жалби), као и питања о праву подносиоца уставне жалбе на накнаду материјалне штете због утврђене повреде права на суђење у разумном року у извршном поступку. Међутим, због комплексности наведених питања о истима нису заузети коначни ставови.

3) Комисија за организациона и финансијска питања

Комисија за организациона и финансијска питања, у складу са делокругом утврђеним чланом 35. Пословника о раду Уставног суда, одржала је 8 седница.

У 2011. години Комисија је обавила следеће послове и задатке:

- усвојила Годишњи извештај о раду Комисије у 2010. години;
- утврдила шематски приказ поступања са предметима уставних жалби и мера које треба предузети у примени наведеног поступка, ради унапређења рада Стручне службе Уставног суда;

- утврдила предлоге следећих аката Уставног суда: План јавних набавки за 2011. годину, Допуна плана јавних набавки за 2011. годину, Одлука о изменама и допунама Пословника о раду Уставног суда, Одлука о упућивању на додатно образовање државних службеника у Стручној служби Уставног суда, Правилник о изменама и допунама

Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, Одлука о изменама и допунама Одлуке о одређивању положаја и разврставању радних места и послова у Стручној служби Уставног суда, Правилник о изменама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, нацрт предлога Финансијског плана Уставног суда за 2012. годину, нацрт Кадровског плана Стручне службе Уставног суда за 2012. годину и Одлуке о нормативима за обраду предмета из уставносудске надлежности и о спровођењу прописаног поступка оцењивања државних службеника у Стручној служби Уставног суда;

- утврдила предлоге за постављења на положаје: саветника Уставног суда – руководиоца Службе за послове из надлежности Уставног суда, саветника Уставног суда – руководиоца Службе председника Уставног суда и 2 саветника Уставног суда за нормативну контролу и уставне жалбе;

- разматрала питања и донела закључке у вези унапређења рада Стручне службе Уставног суда и решавања радноправног статуса појединих државних службеника Стручне службе Уставног суда;

- разматрала питања и донела закључке у вези обезбеђивања и коришћења буџетских средстава и обезбеђивања других услова за рад Уставног суда.

2. Одбори за уставне жалбе

У складу са одредбама чл. 36. и 37. Пословника о раду Уставног суда, у 2011. години уставне жалбе су пре упућивања Суду на одлучивање разматрали одбори, као стална радна тела Суда.

1) Одбор за уставне жалбе из области кривичног права

Одбор за уставне жалбе из области кривичног права одржао је 28 седница, на којима је размотрено укупно 136 предлога одлука.

Од тог броја, Одбор је без примедба прихватио предлоге одлука судија известилаца у 125 предмета, са сугестијама у 7 предмета, док је негативно мишљење дао у четири предмета. Одбор је један предмет упутио Одбору за претходну контролу уставних жалби, ради разматрања и доношења решења. Разматрање предлога одлуке је у 20 предмета одлагано и накнадно поново вршено.

Одбор је, такође, разматрао и више спорних правних питања по којима је заузимао ставове и предлоге ставова у писменој форми достављао председнику Уставног суда.

У односу на 2010. годину Одбор је одржао пет седница више, на којима је размотрио 72 предлога одлука више него у 2010. години, што представља повећање броја размотрених предмета за 112,5 %.

2) Одбор за уставне жалбе из области грађанског права

Одбор за уставне жалбе из области грађанског права је током 2011. године разматрао предлоге одлука судија известилаца сачињене у предметима по уставним жалбама и давао мишљење о предлозима.

Одбор је одржао 39 седница, на којима је размотрено укупно 666 предлог одлука у предметима по уставним жалбама из области грађанског права. Од тог броја, Одбор је прихватио предлоге одлука судија известилаца у 625 предмета, и то без примедби или са мањим примедбама у погледу измене и допуне изреке или образложења предложених одлука. У том смислу Одбор је дао своје мишљење и одговарајуће сугестије. У седам предмета Одбор је вратио предлог одлуке судији известиоцу ради њиховог преиспитивања,

док у једном предмету није прихватио предлог одлуке. У 21 предмету Одбор је одложио разматрање предлога одлуке ради додатног разјашњења чињеница од значаја за одлучивање и прибављања додатне документације, а у 12 предмета судија известилац је по спроведеној расправи на седници Одбора повукао предлог одлуке.

Од укупног броја предмета, у којима је Одбор прихватио предлог одлуке, Уставни суд је на редовним седницама одложио разматрање и одлучивање у 25 предмета, док у два предмета предлог одлуке није добио потребну већину.

На седници Одбора разматрана су и спорна уставноправна питања у појединим предметима по уставним жалбама. У том смислу је, на 19 седници одржаној 8. јуна 2011. године, Одбор утврдио предлог мишљења поводом спорног правног питања примене привилегованог рока застарелости из члана 377. Закона о облигационим односима, као и предлог мишљења поводом спорног правног питања меродавне вредности предмета спора за изјављивање ревизије. Тим поводом Одбор је упутио председнику Уставног суда предлог да се предложена мишљења размотре на седници Суда. На седници Уставног суда одржаној 7. јула 2011. године донети су закључци којим су усвојени ставови поводом наведених спорних правних питања. Такође, Одбор је на седници одржаној 6. априла 2011. године разматрао предмете у којима су подносиоци уставних жалби водили радне спорове против АД „Минса“ из Ваљева, те је поводом тих предмета заузео свој став.

Одбор је на седници одржаној 5. децембра 2011. године, прихватио предлог одлуке судије известиоца у предмету Уж-775/2009, у којој је, поред осталог, утврђено право подносиоца уставне жалбе на накнаду материјалне штете, због утврђене повреде права на суђење у разумном року у извршном поступку који се водио ради намирења новчаног потраживања подносиоца из радног односа у предузећу са већинским друштвеним капиталом над којим је, након окончања поступка реструктурирања, отворен стечајни поступак. У вези са тим, Одбор је упутио предлог Комисији за праћење остваривања уставности и законитости да размотри наведени став поводом утврђивања права на накнаду материјалне штете, као и да заузме став поводом конкретног и свих других питања која се односе на утврђивање права на накнаду материјалне штете.

3) Одбор за уставне жалбе из области управног права

Одбор за уставне жалбе из области управног права одржао је 25 седница, на којима је размотрено укупно 107 предлога одлука.

Од тог броја, Одбор је приликом првог разматрања прихватио предлоге одлука судија известилаца у 91 предмету и на седницу Уставног суда упутио 80 предлога одлука без примедба, као и 11 предлога одлука са примедбама у смислу дискусије са седнице Одбора.

Разматрање предлога одлуке је у 11 предмета одложено, па је на једној од наредних седница предлог одлуке у 10 предмета прихваћен и упућен на седницу Уставног суда ради разматрања и усвајања, а у предмету Уж-1132/2009 Одбор је закључио да треба сачинити предлог решења којим се уставна жалба одбацује.

У предмету Уж-1731/2010 Одбор је два пута дао негативно мишљење о предлогу Одлуке којом се уставна жалба одбија (исти предлог Одлуке је потом усвојен на седници Суда).

У предмету Уж-3238/2011 Одбор је дао негативно мишљење о предлогу Одлуке којом се уставна жалба усваја, али до краја 2011. године није имао прилику да се поново изјашњава о предлогу Одлуке у том предмету.

У предмету Уж-1918/2009 Одбор је дао негативно мишљење о предлогу Одлуке, након чега је предложени текст измењен у складу са примедбама Одбора и прихваћен на једној од наредних седница.

4) Одбор за претходну контролу уставних жалби

Одбор за претходну контролу уставних жалби је разматрао предлоге решења судија извештача сачињене у предметима по уставним жалбама и давао мишљење о предлозима.

Одбор је у 2011. години одржао 26 седница, на којима је размотрено укупно 1504 предлога решења обрађених у претходној контроли уставних жалби. Од тог броја, Одбор је прихватио предлоге решења судија извештача у 1369 предмета, и то без примедби или са мањим, односно већим примедбама у погледу измене и допуне изреке или образложења предложених решења. У том смислу Одбор је дао своје мишљење и одговарајуће сугестије. Одбор је у 102 предмета одложио разматрање предлога решења ради додатног разматрања чињеница од значаја за одлучивање и ради допуне образложења, а у 33 предмета утврдио да су испуњени услови за мериторно одлучивање.

3. Остала радна тела

– Комисија за стамбена питања

Комисија за стамбена питања није одржала ниједну седницу јер није било питања за разматрање из њеног делокруга.

– Жалбена комисија

Жалбена комисија, образована Одлуком Уставног суда од 8. априла 2008. године је, сагласно Пословнику о раду Комисије и Годишњем распореду рада за 2011. годину, радила у два већа.

У периоду од јануара до јула 2011. године одржане су две седнице Комисије и то: 10. фебруара и 22. јуна 2011. године, на којима су размотрене три жалбе на закључак Конкурсне комисије Уставног суда од 13. и 15. децембра 2010. године, једна жалба на решење секретара Уставног суда од 23. децембра 2010. године и једна жалба на решење председника Уставног суда о оцењивању државног службеника.

Од наведених пет предмета, уважена је жалба на решење председника Уставног суда о оцењивању државног службеника и предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак, док су четири жалбе на закључак конкурсне Комисије Уставног суда, односно решење секретара Уставног суда одбијене као неосноване.

Жалбена комисија, именована Одлуком Уставног суда, Су број 362/1 од 23. јуна 2011. године је, сагласно Пословнику о раду Комисије и Годишњем распореду рада за 2011. годину, такође радила у два већа.

У периоду од септембра до децембра 2011. године одржана је једна седница Комисије и то 7. октобра 2011. године, на којој је усвојен Годишњи распоред рада Жалбене комисије за период од септембра до децембра 2011. године и размотрена једна жалба учесника јавног конкурса на решење секретара Уставног суда од 19. септембра 2011. године. Наведена жалба је одбијена као неоснована.

– Уређивачки одбор Билтена судске праксе

Уређивачки одбор Билтена Уставног суда одржао је у 2011. години једну седницу, на којој је размотрио Годишњи извештај о раду за 2010. годину и питања у вези са издавањем Билтена судске праксе и сарадњом са ЈП „Службени гласник“, као саиздавачем.

Одбор се у основи определио за задржавање постојећег концепта Билтена судске праксе Уставног суда, тако да публикација не обухвати решења о одбацивању уставних

жалби, да се и даље врши деперсонализација уставних жалби које се објављују у Билтену, као и да се објаве ставови Суда који су усвојени на седницама Суда у периоду за који се Билтен издаје.

Полазећи од броја и значаја донетих одлука у предметима уставних жалби, као и интересовања за издавањем посебне публикације, Уређивачки одбор је потврдио ранији закључак о потреби да се изда посебна збирка која ће обухватити најзначајније одлуке Уставног суда донете у предметима уставних жалби из области грађанског, кривичног и управног права, као и решења о одбацивању уставних жалби по појединим основима.

– Конкурсна комисија за попуну положаја у Уставном суду

Конкурсна комисија је током 2011. године расписала и окончала два Интерна конкурса која су објављена на огласној табли Уставног суда 18. априла и 18. јула 2011. године, за попуну два положаја у Уставном суду и то: саветник Уставног суда- руководилац Службе за послове из надлежности Уставног суда и саветник Уставног суда за нормативну контролу и уставне жалбе. Такође, расписан је и Јавни конкурс који је објављен у "Службеном гласнику РС" број 53/11 од 20. јула 2011. године за попуну положаја: саветник Уставног суда - руководилац Службе председника Уставног суда, саветник Уставног суда- руководилац Службе за опште и финансијске послове и саветник Уставног суда за нормативну контролу и уставне жалбе.

Комисија је утврдила мерила за вредновање кандидата и, по спроведеном поступку применом утврђених мерила, доставила листе за постављења на наведене положаје Комисији за организациона и финансијска питања Уставног суда.

– Конкурсне комисије за попуну извршилачких места у Стручној служби Суда

У Уставном суду је у 2011. години спроведено пет изборних поступака по расписаним интерним (3) и јавним конкурсима (2) за попуњавање извршилачких радних места у Стручној служби Суда. Конкурсне комисије су спровеле интерне конкурсе за попуну 6 радних места и јавне конкурсе за попуну 8 радних места. По наведеним конкурсима у радни однос је примљен 1 приправник са завршеним правним факултетом и 16 извршилаца и то: 10 обрађивача предмета (од којих је 7 из Уставног суда премештено на радна места у непосредно вишем звању); 1 извршилац за материјално-финансијске послове и 5 извршилаца за административне послове. Јавни конкурс за попуну 1 извршилачког радног места- обрађивача предмета формално правно је окончан почетком 2012. године.

IX - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

У оквиру међународне сарадње Уставни суд остварује сарадњу са више од 20 уставних судова Европе и света, члан је неколико струковних међународних асоцијација, активно учествује на међународним скуповима у земљи и у иностранству и испуњава своје обавезе у односу на чланство Србије у Савету Европе и припрему кандидатуре за чланство наше земље у Европској Унији.

1. Сарадња са Саветом Европе и његовим органима и телима

У оквиру сарадње са Саветом Европе и његовим органима и телима током године одвијале су се следеће активности:

- Судије Уставног суда присуствовале су 28. јануара 2011. године свечаности поводом почетка нове судеће године у Европском суду за људска права у Стразбуру и учествовале на

семинару под називом „Где су границе еволутивног тумачења Конвенције“ који је окупио око 300 представника националних судова.

- Уставни суд је 1. марта 2011. године доставио своје примедбе и сугестије на Нацрт извештаја о стању локалне самоуправе у Србији и њене усклађености са Европском повељом о локалној самоуправи, који су сачинили експерти Конгреса локалних и регионалних органа власти Савета Европе. Они су се претходно, у 2010. години, састали са председником и судијама Уставног суда, када је разговарано о примени Европске повеље о локалној самоуправи у прописима Србије, те су и запажања експерата са тог састанка била део Нацрта извештаја.

- Председник и судије Уставног суда разговарали су 21. септембра 2011. године са представницима мониторинг мисије Парламентарне скупштине Савета Европе. Циљ те мисије била је припрема извештаја о испуњавању обавеза Србије у вези са чланством у Савету Европе, који ће бити објављен у јануару 2012. године.

- Заменица председника Уставног суда Србије учествовала је 7. октобра 2011. године у Београду на Округлом столу о реформи Европског суда за људска права и утицају праксе тог Суда на домаће реформске процесе и праксу.

2. Сарадња са другим уставним судовима

И у 2011. години Уставни суд је наставио интензивну сарадњу са уставним судовима Европе, у оквирима струковних асоцијација, међународних скупова или билатералне сарадње.

1) Посете других уставних судова

- Делегација Уставног суда Републике Српске коју је предводио председник Мирко Зовко боравила је у посети Уставном суду Србије од 19. до 21. маја 2011. године. Теме стручних разговора председника и судија двају судова биле су: надлежност и организацији уставних судова Србије и Републике Српске, извршење одлука уставног суда и специфичности института уставне жалбе.

- Председник Уставног суда Чешке Републике др Павел Рихецки и делегација тог Суда боравили су у узвратној посети Уставном суду Србије од 22. до 24. септембра 2011. године. Теме састанка председника и судија уставних судова Србије и Чешке, биле су „Противуставна правна празнина“ и „Утицај праксе Европског суда за људска права на праксу уставног суда“.

2) Посете Уставног суда другим уставним судовима

Председник и делегација Уставног суда су

- боравили у узвратној посети Уставном суду Републике Словеније, од 3. до 5. априла 2011. године, на позив председника тог Суда др Ернеста Петрича. На састанку председника и судија уставних судова Србије и Словеније разговарало се о начину рада и функционисања тих уставних судова, са посебним освртом на независност уставних судова и методе њиховог одлучивања. Значајна питања била су и преоптерећеност уставних судова великим бројем предмета и могућа нормативна и практична решења за растерећење и већу ефикасност судова. Делегација нашег Суда састала се и са премијером Републике Словеније и потпредседником Државног збора (скупштине) Републике Словеније

- боравили у узвратној посети Уставном суду Републике Јерменије, од 26. до 28. априла 2011. године, на позив председника тог Суда г. Гагика Арутјуњана. Теме састанка

биле су: организација, надлежност ових уставних судова, начин избора и разрешења судија, независност уставних судова и судија, извршење одлука уставних судова, преоптерећеност предметима и поступање по индивидуалним жалбама. Делегација се састала и са председником Народног збора (скупштине) Републике Јерменије, заштитником грађана Републике Јерменије и помоћником министра правде Републике Јерменије.

- посетили од 3. до 6. новембра 2011. године Уставни суд Републике Македоније, на позив председника тог Суда Бранка Наумоског. Разговори су вођени са председником и судијама УС Македоније о организацији, надлежностима, начину избора и разрешења судија двају судова, проблемима у њиховом раду и бројним другим питањима. Председника и делегацију Уставног суда Србије примили су председник Републике Македоније и председник Собрања Македоније, а одржан је састанак и са председником Врховног суда Македоније.

3) Сарадња са струковним међународним асоцијацијама

а) Конференција европских уставних судова

Председник и делегација Суда учествовали су на XV Конгресу Конференције европских уставних судова (даље: Конференција), који је одржан од 23. до 27. маја 2011. године у Букурешту, у Румунији, у организацији Уставног суда Румуније, који је и председавао Конференцијом. Учесници Конгреса били су председници судова и судије уставних судова и других судова који врше уставносудску функцију у својим земљама, као и представници Венецијанске комисије и гости. Пре почетка Конгреса одржана је сесија Круга председника, тела Конференције, којег чине председници уставних судова-чланица Конференције. Том приликом разматран је захтев тзв. Уставног суда Косова за стицање статуса придруженог члана у Конференцији европских уставних судова. Расправи је претходила вишемесечна интензивна активност Уставног суда Србије на упознавању актера Круга председника са аргументацијом против приступања тзв. Уставног суда Косова овој струковној асоцијацији. Уставни суд Србије је обавио консултације са Министарством спољних послова РС, дипломатским представницима Србије у Румунији, као и представницима других земаља. Упућена су образложена писма у 37 уставних судова-чланица Конференције европских уставних судова, ради пружања додатних информација потребних за одлучивање тих уставних судова о захтеву тзв. Уставног суда Косова. Одлуком Круга председника одлучено је да се захтев из формалних разлога одложи за следећи састанак Круга председника, који ће се одржати у Бечу 2012. године.

б) Пуноправно чланство у Светској конференцији уставног судства

Уставни суд Србије постао је пуноправни члан Светске конференције уставног судства (даље: Светска конференција) 21. октобра 2011. године. Пре приступања овој струковној организацији, представници Уставног суда учествовали су на оба конгреса Светске конференције, која су претходила њеном званичном оснивању. Статут Светске конференције је ступио на снагу 24. септембра 2011. године.

4) Учешће на међународним скуповима

Председник и судије Уставног суда узели су учешће и на:

- Међународном конгресу о европском и упоредном праву одржаној у Регенсбургу 1. и 2. јула 2011. године у организацији Универзитета У Регенсбургу и Немачке фондације за међународну и правну сарадњу (ИРЗ)
- Међународној конференцији „Класични модерни трендови у оцени уставности“, одржаној у Софији, у Бугарској 29. и 30. јула 2011. године
- Међународној конференцији о заштити људских права од стране уставног судства одржаној у Кијеву 16. септембра 2011. године
- 16. Међународној јереванској конференцији, одржаној од 5. до 8. октобра 2011. године у Јеревану.
- 8. Саветовању „Октобарски правнички дани“ одржаном 7. и 8. октобра 2011. године на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци у Републици Српској
- Међународној Конференцији о контроли уставности одржаној 28. и 29. октобра 2011. године у Санкт Петербургу, као и Свечаној седници Уставног суда Руске Федерације одржане 27. октобра 2011. године у поводу обележавања 20 година оснивања тог Суда.
- 12. традиционалној конференцији председника највиших судова у организацији школе City Montessori School, одржаној 9. до 12. децембра 2011. године у Њу Делхију и Лакнауу
- Међународној конференцији о људским правима, одржаној 10. и 11. децембра 2011. године у Народној скупштини Републике Србије у Бањој Луци
- Округлом столу Хрватске академије знаности и умјетности одржаном 7. децембра 2011. године у Загребу на тему „Устави и демократија: страни утјецаји и домаћи одговори“.

5) Извештаји и Упитник ЕУ

У оквиру испуњавања обавеза Уставног суда Србије у процесу европских интеграција, председник Суда је 16. марта 2011. примио представнике Треће експертске мисије Европске комисије задужене за анализу одговора Србије на Упитник Европске комисије из области људских и мањинских права. Циљ те мисије је припрема мишљења о захтеву за чланство Србије у Европској унији. Том приликом указано је на нормативне оквире, и праксу Уставног суда у односу на забрану рада политичких странака и удружења грађана.

Председник Суда је примио и представника мисије Европске уније за спровођење реформе правосуђа у Србији. У поводу оцене уставности извршених измена и допуна Закона о судијама, Закона о Високом савету судства и Закона о јавном тужилаштву, као и даљег поступања Уставног суда по изјављеним жалбама неизабраних носилаца правосудних функција.

6) Стручно усавршавање саветника у другим судовима

Стручно усавршавање у другом уставном суду омогућено је, у сарадњи са Немачком фондацијом за међународну правну сарадњу (ИРЗ), за једног млађег обрађивача предмета, у периоду од 14. до 25. фебруара 2011. године, који је имао прилику да се упозна са радом Савезног уставног суда Немачке и посети и Савезни врховни суд Немачке.

Један виши обрађивач предмета боравио је на тромесечном стручном усавршавању у Европском суду за људска права, од октобра до краја децембра 2011. године, у оквиру сарадње Уставног суда са Европским судом у Стразбуру.

7) Издавачка делатност Суда

Суд у 2011. години није имао нових издања, али је на почетку године организована промоција неких претходних, у оквиру ретроспективе резултата заједничког пројекта са Фондацијом Конрад Аденауер – регионални програм Правна држава Југоисточна Европа.

Тако су 8. фебруара 2011. године у Уставном суду промовисане следеће заједничке публикације:

а) „Изабране одлуке немачког Савезног уставног суда – јубиларно издање“: одлуке су објављене на српском језику и односе се на заштиту људског достојанства, права на живот и телесни интегритет, слободу вероисповести, савести и уверења, слободу мишљења, информисања и штампе, слободу удруживања и друга.

б) Зборник реферата са регионалне конференције „Уставно судство у теорији и пракси“, коју је 2009. године организовао Уставни суд у сарадњи са Фондацијом Конрад-Адеануер.

X - САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УСТАНОВАМА

Суд је током 2011. године, у смислу одредбе члана 108. Закона о Уставном суду, у остваривању својих надлежности сарађивао са другим државним органима и организацијама, научним и другим установама, привредним друштвима и другим правним лицима о питањима од интереса за очување уставности и законитости и заштиту људских слобода и права.

Уставни суд је током 2011. године доставио Народној скупштини на одговор, односно мишљење 35 предлога и иницијатива за оцену уставности закона. Одговор, односно мишљење добијено је за 17 предмета, односно у 18 случајева није достављено.

У току године, Суд је остваривао сарадњу и са другим државним органима, било учешћем на стручним скуповима на којима су разматрана питања од значаја за заштиту људских права и слобода у Републици Србији, било непосредно у обављању редовних послова из своје уставне надлежности, као и у припреми измена и допуна Закона о Уставном суду. У том смислу остварена је сарадња са Венецијанском комисијом, заступником Републике Србије пред Европским судом за људска права, Заштитником грађана, Повереником за информације од јавног значаја, министарствима и другим државним органима, као и са правним факултетима у земљи.

Сарадња са заступником Републике Србије пред Европским судом за људска права одвијала се преко Службе председника Суда. У овом извештајном периоду заступник се обратио Уставном суду Србије само једном ургенцијом за убрзање поступка по уставној жалби, по којој је Суд поступио у најкраћем року. На захтев заступника, а ради припреме одговора Европском суду за људска права, припремљен је преглед уставних жалби које су изјавила лица која су у претходном парничном поступку потраживала износе по основу неисплаћених ратних дневница. Такође, поводом захтева заступника, припремљен је и одговор на питања у вези са припремом извештаја Републике Србије о примени Декларације усвојене на Конференцији о будућности Европског суда за људска права, одржаној 2010. године у Интерлакену, а која се односе на надлежност Уставног суда. Заступнику је редовно достављан месечни приказ одлука Европског суда, који се за потребе Уставног суда, у смислу праћења стране судске праксе, припрема на основу саопштења секретара Европског суда за људска права

Вишегодишња сарадња у области издаваштва са Јавним предузећем „Службени гласник“, настављена је током 2011. у припреми издања посебне збирке најзначајнијих одлука Уставног суда Словеније.

XI - УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА

У оквиру буџетских средстава намењених за рад Суда, Уставни суд је и током 2011. године настојао да побољша основне услове за рад.

У том смислу, број државних службеника у Стручној служби повећан је за 17 извршилаца и 3 приправника (примљено је 7 извршилаца са завршеним правним факултетом, а радни однос је раскинуо 1 извршилац). У односу на број предмета који су у раду и чињеницу да ће тенденција прилива великог броја нових предмета бити настављена и у 2012. години, број запослених не одговара стварним потребама, а одступа и од стандарда у стручним службама других уставних судова. У односу на 43 радна места систематизована Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, на којима је предвиђено укупно 111 извршилаца, попуњено је 37 радних места, са 77 извршилаца.

Од посебног значаја са становишта дугорочнијег обезбеђивања услова за унапређивање рада је пројекат развоја информационог система Суда, за чију реализацију је средства обезбедило раније Министарство за телекомуникације. Имплементацијом овог пројекта, започетом у 2011. години, обезбеђује се електронско праћење кретања предмета, као и одржавање електронских седница Суда, већа и радних тела Суда, чиме се истовремено постиже и велика уштеда материјалних средстава која су у досадашњем начину рада обезбеђивана за набавку канцеларијског материјала и пратеће трошкове припреме седница.

У току 2011. године део информатичке опреме за потребе Суда обезбедили су Министарство за телекомуникације и информатичко друштво (17 десктоп, 67 лаптоп и 1 нетбук рачунар, 4 сервера, 29 принтера и 6 скенера) и Управа за заједничке послове републичких органа (2 рачунара и 3 принтера), а део је обезбеђен из средстава намењених за рад Суда (6 рачунара). Захваљујући додатној опреми, Суд је на крају године располагао следећом опремом: 5 сервера, 99 десктоп рачунара, 51 лаптоп рачунаром, 81 принтером и са 7 скенера. Имајући то у виду, као и чињеницу да је за сваког запосленог обезбеђен рачунар, интернет конекција и могућност коришћења електронске поште, базе прописа и судске праксе других судова, може се закључити да је у том смислу постигнут значајан напредак у односу на претходне године.

У погледу обезбеђивања канцеларијског простора за рад запослених, смештај судских предмета и друге потребе, током 2011. године обезбеђено је проширење за још три канцеларије, што представља *извесно* побољшање али је и даље недовољно у односу на број запослених и карактер послова који се обављају, као и друге потребе (простор за одржавање седница седам већа, као и радних тела Суда, за документацију Суда и за библиотечку грађу). Смештајни капацитети (канцеларије, кабинети, сале за састанке, библиотека) које користи Уставни суд су у тој мери неадекватни и недовољни да угрожавају несметано функционисање и остваривање Уставом утврђених надлежности Суда.

За смештај библиотечног фонда пронађено је привремено решење али не и за документациону грађу Суда која датира од 1963. године. Како Суд, за разлику од других уставних судова, нема посебну зграду и није реално очекивати брзо превазилажење проблема просторног смештаја, ово питање је делимично решено у оквиру пројекта електронског пословања, на тај начин што су материјали за седнице Суда, већа и радних тела у електронској форми, те ће за будућу документацију потребе у погледу простора бити знатно мање.

ХП – ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ

Подаци о раду Уставног суда у 2011. години указују на потребу појачане одговорности органа законодавне, извршне и судске власти да у свом домену обезбеде услове за заштиту уставности и законитости, с обзиром да се степен оптерећења Уставног суда новим предметима не смањује, већ је, напротив, тенденција раста њиховог броја све израженија.

Прилив предмета у протеклој години, претежно уставних жалби, резултирао је чињеницом да је, и поред значајног повећања броја решених предмета у Суду још увек остао велики број предмета пренетих у наредну годину. У 2011. години остварен је рекордан обим предмета у раду од 14000. То представља озбиљну тешкоћу са којом се Суд суочава и поред изузетних напора судијског састава и стручне службе. У току године, Суд је решио 3362 предмета, што је 15% више у односу на 2010. годину и уједно највећи број решених предмета у току једне године од установљења Суда.

Према изложеним подацима, у 2011. години највећи број предмета у раду био је из домена две надлежности Суда: контроле уставности и законитости општих правних аката и предмета по уставним жалбама. У структури предмета у раду у којој доминирају предмети по уставним жалбама - 89,46%, док је свих осталих предмета било 10,54%. Ови подаци указују да је традиционална надлежност Суда у области контроле уставности и законитости општих правних аката „потиснута“ уставном жалбом, као правним средством уведеним Уставом од 2006. године. Број нерешених предмета који су пренети у наредну годину – 10228 (од којих 9270 по уставним жалбама и 958 из других надлежности) достигао је обим који обавезује Уставни суд да изнађе механизам за убрзано решавање предмета, уз настојање да се обезбеди равнотежа између квалитативне и квантитативне димензије одлучивања.

Међу различитим, објективним условима који су довели до такве ситуације, посебно је значајна чињеница да је за обе врсте поменутих надлежности Суда карактеристична широка доступност Суда. Иницирање, односно покретање поступка није ограничено доказивањем постојања правног интереса за вођење поступка, стручног правног заступања учесника у поступку, или надокнадом трошкова. То су могућа нормативна решења која су заступљена у законодавствима других држава, али она нису присутна и у нашем Закону о Уставном суду. Непостојање наведених или сличних услова за иницирање поступка резултира великим бројем предмета у раду, који се у енормном броју окончавају одбацивањем иницијалних процесних аката.

Број мериторних одлука донетих у поступцима нормативне контроле о несагласности законских одредаба са Уставом, као и запажања Суда изнета у образложењима тих одлука, указују на чињеницу да се у сфери законодавне и извршне власти мора више пажње посветити питању брижљиве анализе сагласности нових закона са Уставом у поступку њиховог доношења. Такође, то је случај и са потребом усаглашавања раније донетих закона и отклањању правних празнина, посебно имајући у виду да је прошле три године како је истекао општи рок за усаглашавање утврђен Уставним законом за спровођење Устава. Иако је број оспорених општих аката органа јединица локалне самоуправе у извесној мери мањи у односу на претходне године, имајући у виду перспективе даљег развоја региона и локалне самоуправе и у том смислу ширења њихове надлежности и у сфери доношења прописа, овом питању такође треба посветити посебну пажњу.

У односу на уставну жалбу изграђена је богата пракса Суда доступна јавности. Међутим, из изложених података може се уочити да је упркос томе енормни број одбачених уставних жалби. Забрињава чињеница да тај број расте, а посебно подаци који говоре да је више од половине уставних жалби у којима је Суд утврдио недостатак основних

процесних претпоставки изјављен преко адвоката, као стручних лица. То су алармантни подаци који указују на недовољно познавање уставне жалбе као посебног правног лека чија је функција уставносудска заштита Уставом зајемченим права и слобода. У противном, реч је о злоупотреби права на уставну жалбу која се чини од стране адвоката са циљем да се то правно средство прикаже странкама као могућност преиспитивања одлука редовних судова у четвртој степену инстанционе контроле. И у једном и у другом случају нужно је предузети хитне мере којима би се спречила даља девалвација уставносудског спора по уставној жалби. Те мере, најпре, подразумевају додатну обуку адвоката који преузимају заступање странака у поступку по уставној жалби, а потом и издавање посебних лиценци тако оспособљеним адвокатима. На Адвокатској комори Србије лежи обавеза предузимања тих активности. У супротном Уставни суд ће бити принуђен да одређеним адвокатима забрани поступање у поступку по уставним жалбама.

С друге стране, мериторне одлуке Уставног суда по уставним жалбама показују да је највећи број њих изјављен због неразумне дужине трајања судских, односно управних поступака. Утврђене повреде права на суђење у разумном року у предметима у току доминирају у односу на укупан број усвојених уставних жалби. То указује на крупне пропусте правосудних органа, органа државне управе и други носилаца јавних овлашћења у поступцима одлучивања о појединачним правима и обавезама физичких и правних лица. Зато је неопходно предузети хитне мере на плану измене из постојећег Закона о судовима. Оне се морају исказати конституисањем изворне надлежности Врховног касационог суда за установљење учињених повреда права на суђење у разумном року и њихово санкционисање уз могућност досуђења одговарајуће накнаде штете оштећеним лицима. На тај начин остварило би се не само знатно смањење уставних жалби и оптерећеност Уставног суда, већ би се установила и континуирана контрола Врховног касационог суда у односу на све ниже правосудне инстанце и тако остварио и основни циљ због кога се покреће поступак за утврђење повреде права на суђење у разумном року, а то је благовремено и ефикасно отклањање свих узрока који доводе до неразумног продужења судских поступака.

Рад Суда у протеклој години обележен је и изузетним напорима да се унапреди и ојачана Стручна служба, упркос ограниченим буџетским средствима.

Законом о изменама и допунама Закона о Уставном суду, усвојеним крајем 2011. године, обезбеђене су значајне нормативне претпоставке за ефикаснији рад и одлучивање. То су нова решења у вези са организацијом и одлучивањем у већима, прописани обавезни елементи поднеска и поступање са неуредним, односно очигледно неоснованим поднесцима, и спречавање злоупотребе права на иницирање поступка. Ипак, суштинско стварање услова за растерећење Суда, очекује се од ефеката реформе законодавства. Они се могу очекивати са почетком примене процесних закона, чије је основне поставке темеље на уважавању међународних стандарда и принципа у погледу обезбеђења нормативних претпоставки за остваривање Уставом зајемчених права на суђење у разумном року, као и мера које се односе на ефикасност поступања државне администрације и других организација којима су поверена јавна овлашћења.

Међутим, постојеће стање је захтевало хитно реаговање. Због тога је Суд током 2011. године велику пажњу посветио изналажењу мера којима ће се у постојећем правном оквиру и фактичким условима обезбедити већа ажурност у решавању предмета. У том смислу, Суд је наставио да предузима мере за јачање капацитета Стручне службе, њеним попуњавањем попуњавањем и реорганизовањем. Од изузетног значаја за рад Суда било је и пуштање у рад електронског програма управљања предметима и прелазак на електронске седнице Суда и радних тела. Тим поводом је извршена и значајно побољшање техничке опремљености Суда, као и проширење библиотечке грађе новијом стручном литературом.

У протеклој години извршено је и делимично проширење канцеларијског простора Суда. Међутим, тиме нису остварени ни минамални услови за функционисање и несметан рад Суда. Постојећи смештајни простор је непримерен положају, надлежностима и потребама ове институције. Суочен са тим проблемом Суд је у немогућности да попуни сва упражњена сарадничка места у Стручној служби. У којој мери је тај проблем изражен потврђује се чињеницом да Суд нема физичких могућности за пријем нових 30 обрађивача предмета чија су места опредељена постојећим Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда. У којој мери би пријем тих лица допринело ажурирању, ефикаснијем поступању и квалитетнијем решавању предмета, излишно је говорити. Зато се у 2012. години морају мобилисати сви државни органи надлежни за хитно обезбеђење нове зграде Уставног суда која ће и положајем и изгледом и просторним капацитетима задовољити све потребе Уставног суда као институције од посебног државног значаја. Мишљења смо да се тај проблем може успешно решити и без посебних материјалних улагања. То је могуће учинити заменом постојећег простора Уставног суда за смештајни простор одређених министарстава, или пак других државних органа, којима су дате на коришћење посебне пословне зграде чија површина знатно превазилази њихове потребе. Зато с разлогом очекујемо да ће обезбеђење адекватне зграде Уставног суда бити и један од приоритета нове Владе Републике Србије. Тим гестом исказале би се не само формална – просторна одвојеност Уставног суда од извршне власти, већ и суштинско опредељење да се на делу потврди и оствари Уставом утврђени положај и функција Уставног суда.

И поред делимичног проширења канцеларијског капацитета, Суд се суочавао са проблемом недостатка простора, јер је постојећи непримерен положају, надлежностима и потребама ове институције. Тај проблем ће у наредним годинама, попуњавањем Стручне службе, постати још израженији и могао би значајно утицати на остваривање резултата рада Суда уколико се не обезбеде адекватни услови за рад.

Суд се такође, као и ранијих година, посебно старао о информисању јавности о ставовима поводом појединачних спорних правних питања и чинио своје деловање доступним јавности путем објављивања одлука Уставног суда у гласилима и на интернет страници Суда, редовним давањем саопштења са седница, организовањем конференција, семинара и округлих столова о питањима од значаја за уставносудску теорију и праксу и на друге погодне начине. Комуникација Суда са медијима обезбеђивана је и присуством представника медија поводом организовања расправа и консултативних састанака о значајнијим уставноправним питањима, као и омогућавањем увида новинарима у материјале од значаја за извештавање, редовним непосредним обавештавањем електронских и писаних медија о раду Суда по питањима од значаја за информисање јавности, организовањем конференција за штампу, као и давањем интервјуа и изјава председника Суда о појединим предметима за које је постојало шире интересовање јавности.

Даљи развој и остваривање међународне сарадње у 2011. години значајно су допринели сазнањима о позитивним искуствима других уставних судова која су од значаја и за остваривање функција Уставног суда, посебно у домену заштите људских слобода и права, а учешће у раду европских и међународних струковних удружења, утицало је и на подизање угледа Суда међу другим уставним судовима.

**ПРЕДСЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА**

др Драгиша Б. Слијепчевић

**СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ
РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2011. ГОДИНИ**

РАД УСТАВНОГ СУДА ПО НАДЛЕЖНОСТИМА

Класиф. ознака	Надлежност	Пренето из претходних година	Примљено у 2011. години	Укупно у раду на дан 31.12.2011.	Решено	Нерешено – пренос у 2012. годину
1	2	3	4	5	6	7
IУз	Предмети у којима су оспорени закони и други општи акти Народне скупштине	182	137	308	119	189
IУм	Предмети у којима је оспорена уставност потврђених међународних уговора	5	3	8	1	7
IУо	Предмети у којима су оспорени подзаконски акти: уредбе и други општи акти Владе и општи акти министарстава; статuti и други општи акти органа аутономне покрајине и органа локалне самоуправе; остали општи акти	329	201	540	127	413
	Укупно IУ:	516	341	856	247	609
IIУ	Предмети који се односе на оцену уставности закона који је изгласан, али указом још није проглашен					
IIIУ	Сукоби надлежности	68	78	145	92	53
IVУ	Предмети који се односе на одлучивање о постојању повреде Устава у обављању функције председника Републике					
VУ	Предмети који се односе на одлучивање о изборним споровима за које законом није одређена надлежност судова	4	1	4	3	1
VIУ	Предмети који се односе на одлучивање по жалби на одлуку донету у вези са потврђивањем мандата					
VIIУ	Предмети који се односе на одлучивање о забрани верске заједнице, о забрани рада политичке странке, синдикалне организације или удружења	4	2	6	3	3
VIIIУ	Жалба против одлуке о престанку судијске функције, жалба против одлуке ВСС и ДВТ и жалба против одлуке о престанку функције	125	261	318	40	278
IXУ	Предмети који се односе на одлучивање по жалби на појединачни акт или радњу државног органа или органа јединице локалне самоуправе којим се онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно локалне самоуправе	1		1		1
XУ	Други послови предвиђени Уставом и законом.	65	80	146	133	13
	Укупно IIУ-XУ:	267	422	620	271	349
	Укупно "У" предмета:	785	763	1476	518	958
Уж	Уставне жалбе	5605	6928	12533	2844	9270
	УКУПНО "У" и "Уж" предмети:	6265	7691	14009	3362	10228

Напомена: Неподударање броја који представља збир пренетих предмета из 2010. године и примљених предмета у 2011. години (колоне 3+4) са бројем предмета у раду на дан 31.12.2011. године (колона 5), код појединих категорија предмета, резултат је спајања, раздвајања и пресигнације предмета, као и сторнирања предмета у информационом систему или уступања предмета Високом савету судства, односно Државном већу тужилаца.

Начин решавања предмета IУ - ХУ

Одлука о утврђивању неуставности и незаконитости	38
Одлука о одбијању предлога за утврђивање неуставности и незаконитости	3
Решење о неприхватању иницијативе	70
Решење о обустави поступка	32
Решење о сукобу надлежности	78
Решење о одбацивању	46
Решење о усвајању захтева код ХУ предмета	128
Закључак о окончању поступка	5
Закључак о одбацивању	115
Решено на други начин	3
Укупно:	518

Нерешени предмети IУ - ХУ – пренос у 2012. годину

2002.	2
2003.	1
2004.	3
2005.	5
2006.	6
2007.	3
2008.	13
2009.	72
2010.	235
2011.	618
Укупно:	958

**РАД СУДА НА ПРЕДМЕТИМА УСТАВНИХ ЖАЛБИ
У 2011. ГОДИНИ**

Укупно у раду	12533
Решено	2844
Нерешено – пренос у 2012. годину	9270

Начин решавања

Одлука о усвајању	489
Одлука о одбијању	330
Укупно решено у меритуму	819
Решење о одбацивању	1992
Решење о обустави поступка	31
Решено на други начин	2
Укупно:	2844

Нерешени предмети уставних жалби – пренос у 2012. годину

2009.	624
2010.	2678
2011.	5968
Укупно:	9270

**РАД ОДЕЉЕЊА ЗА ПРЕТХОДНУ КОНТРОЛУ УСТАВНИХ ЖАЛБИ
У 2011. ГОДИНИ**

Задужење	7824
Додељено за рад у меритум	2509
Решено укупно	1519
Решење о одбацивању	1513
Решење о обустави поступка	5
Решено на други начин	1
Укупно обрађено у претходној контроли	4028
Нерешено – пренос у 2012. годину	3796
Уставне жалбе из 2009. године	1
Уставне жалбе из 2010. године	209
Уставне жалбе из 2011. године	3586

САДРЖАЈ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
РАД УСТАВНОГ СУДА У 2011. ГОДИНИ	2
I – ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	2
II – ПОСТУПАЊЕ СА СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА	3
III – ПРАВНИ СТАТОВИ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ	4
IV – РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ	4
1. Поступак за оцењивање уставности или законитости општих аката	6
2. Поступак решавања сукоба надлежности	16
3. Поступак решавања изборних спорова	16
4. Поступак решавања о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице	16
5. Поступак по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције и по жалби неизабраних лица која су први пут бирана за судије	17
6. Поступак по уставним жалбама	17
V – ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ	20
VI – ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА	21
VII – ЈАВНОСТ РАДА УСТАВНОГ СУДА	23
VIII – ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА	25
IX – МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	33
X – САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УСТАНОВАМА	37
XI – УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА	38
XII – ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ	39
СТАТИСТИЧКО-ТАБЕЛАРНИ ПОКАЗАТЕЉИ РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2011. ГОДИНИ	42